

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Θ'.

Υ

ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ, 16 ΤΟΥ ΟΚΤΩΒΡΗ 1911

Υ

ΑΡΙΘΜΟΣ 451

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ.

ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χ. ΒΑΡΑΕΝΤΗΣ. Οι θεομπαίχτες.

Ν. ΓΑΛΑΤΙΑΝΟΣ. Γράμματα από την Πόλη.

ΑΥΡΑ ΘΕΡΟΥ. Τὸ Κυριακὸ Σχολεῖο.

Γ. ΚΑΜΠΥΣΗΣ. Ὁ Ἀρήγιανος (Ἀπὸ τὸ «Διώνυσος»).

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΑ. Στὴ μοναξιά μου.

Ο ΝΟΥΜΑΣ. Κύριε Λαγοπάτη, περιμένουμε τὸ συμπέρασμα σου.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ. Σημειώματα στὸ περιθώριο.

ΒΑΡΑΓΓΟΣ ΣΤΕΦΑΣ. Ἡ συμφωνία τῆς ζωῆς.

Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ. Ὑπεράνθρωπος (συνέχεια).

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ — Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ — ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΚΥΡΙΕ ΛΑΓΟΠΑΤΗ, ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ΤΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΣΟΥ. ✻ ✻

Τώρα πὸ ξαναρχίνησε ἡ Βουλή, περιμένουμε, κ. Λαγοπάτη, σὰν τίμιος ἄντρας πὸ εἶσαι, νάνεδεῖς ὁ ἴδιος πάνου στὸ βῆμα, δίχως νὰ σὲ προκαλέσει κανένας, ἀκόμα κι ἂ δὲν τὸ θέλει ὁ κ. Πρωθυπουργός, καὶ νὰ μᾶς πεις τί ἀνακάλυψε γιὰ τὶς Μιστριώτικες ψευτιές καὶ συκοφαντίες καὶ σὲ τί συμπέρασμα ἔφτασε ἡ κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπή, πὸ διορίστηκες εἰσηγητῆς τῆς.

Περιμένουμε ὅλοι μας, περιμένει τὸ ἔθνος ἀλάκαιρο νὰκούσει ἂν ὑπάρχουνε ἀνάμεσά μας προδότες ἢ ἂν ὑπάρχουνε μόνο ψεῦτες, συκοφάντες καὶ γραμματοκάπηλοι πὸ ξεμεταλλεύονται τὴν ἀμάθεια τοῦ λαοῦ, πὸ τοῦ δηλητηριάζουν τὴν ψυχὴ του, πὸ τοῦ ἀπονερουλιάζουν τὸ μυαλό του, γιὰ νὰ δημοκοποῦνε καὶ νὰ χρηματίζονται.

Ἡ Κυβέρνηση ἔκαμε τὸ χρέος τῆς. Μὲ τὸ ὄριο τῆς ἡλικίας τὸν πέταξε τὸ Μιστριώτη ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιο. Τώρα εἶναι ἡ δική σου ἀράδα, κ. Λαγοπάτη, νὰ κάμεις τὸ χρέος σου. Καὶ περιμένουμε.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΣΤΗ ΜΟΝΑΞΙΑ ΜΟΥ

1

Τὸ ἐρημοκλήσι ἐδὼ ψηλά
πίσω ἀπ' τὰ φουντωτὰ κλαδιὰ
μὲ ἀσύγκριτη προβάλλει χάρη,
καὶ ἡ θάλασσα κεὶ κάτου ἡ πλατιά,
ἀσάλευτη, βουβὴ καὶ μυστικὴ
μοιάζει ἀέρινο μαγνάδι.

Ὅλοι κοιμοῦνται, μόνη ἐγὼ ἀγρυπνῶ
καὶ φευγοντας τὸ εἰρηνικὸ χωριὸ
ποῦ μοῦχει ἀνοίξει τὴν ἀγκάλη,
παρηγοριὰ γυρεύω ἀπ' τὰ βουνά,
ἀπ' τὰ ἐρημοκλήσια, ἀπ' τὰ δεντρὰ
κι ἀπ' τὸ μεθηστικὸ θυμάρι.

Μὰ φαίνονται ὅλα τόσο χαρωπά,
τόσο δροσολουσμένα κι ἀγιασμένα,
ποῦ πάλι νιώθω τὴν ψυχὴ βαριά.
Τάχα δὲ θὰ μπορέσω μιὰ φορὰ,
ξεφεύγοντας τὸν πόνο καὶ τὴν ἔγνοια,
νὰ σφίξω μὲς στὰ χέρια τὴ χαρά;

2

Ἀπόψε μὲ λυπήθηκαν τὰ δέντρα τὰ πονετικά,
— ἄχ, πόσο πιδ πονετικά ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους! —
κ' ἔσκυψαν ὅλα στοργικὰ πάνω ἀπ' τὴ δόλια μου
[καρδιὰ
γιὰ νὰ τὴν ἀλαφρώσουν ἀπ' τοὺς μαύρους πόρους.

Ἐρούφηξαν τὴν πίκρα τῆς τὰ φυλλαράκια τὰ χλωρά,
τὴν πίκρα καὶ τὰ δάκρια τὰ φαρμακωμένα,
καὶ τώρα στέκω ἐλεύθερη κι ἀμέριμνη στὴ σιγαλιά,
τὰ χέρια μου δὲ σφίγγονται σὺν πρὶν ἀπελιπισμένα.

Βλέπω τὰστέρια τὰ λαμπρὰ, καὶ τὸ χλωμὸ φεγγάρι
δὲ μοῦ θυμίζει ὡς ἄλλοτες τὴν τραγικὴ βραδιά...
Καὶ τὴν ψυχὴ μου νιώθω τὴν σὺν τρυφερὸ βλαστάρι
πὸ ὑψώνεται γιὰ νὰ δεχτεῖ τῆς ζῆσης τὴ χαρά.

3

Ἐδῶ σὸ ἐρημικὸ ἀκρογιαλὶ
μοναχὴ
κάθουμαι καὶ προσμένω
ὀλιβεροί.

Κ' ἔχω τὴ σκέψη καὶ τὴ ματιά μου
καρφωτὴ
πέρα στὴ θάλασσα καὶ ὄλο στὴ θάλασσα
τὴν ἀνοιχτή.

Ὁ ἥλιος πίσω ἀπὸ τὰ ἔρινα βουνὰ
ἔχει κρυφτεῖ
καὶ ὄπου καὶ νῆναι τὸ φεγγάρι
ὄα ὑψοθεῖ.

Θὰ ἔρηθεῖ καὶ θὰ μαγέψει
κάθε ψυχὴ
καὶ ὅ,τι ἀλύγιστο μπροστὰ του
ὄα λυγιστεῖ.

Μόνον ἐγὼ ὄλχω τὴ σκέψη καὶ τὴ ματιά μου
καρφωτὴ
πέρα στὴ θάλασσα καὶ ὄλο στὴ θάλασσα
τὴν ἀνοιχτή,

καὶ θὰ προσμένω καὶ θὰ προσμένω
ὡς τὴν ἀγνὴ
τὴ μοναχὴ μου Ἄγαθη
ποῦ δὲ θάρθεῖ.

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΑ

ΑΜΠΕΛΑΣ. — Γιατρέ, ἡ γυναίκα μου δὲν εἶναι κολά,
δὲν κοιμᾶται τὴ νύχτα...

ΓΙΑΤΡΟΣ. — Νὰ σοῦ δώσω ἕνα γιατρικό... Μὰ στά-
σου, ἐπὶ νομίζω γράφεις κωμωδίες.

ΑΜΠΕΛΑΣ (καμαρωμένος). Μάλιστα, κωμωδίες, ἱστο-
ρίες... (καὶ μάλιστα ψευδίες...)

ΓΙΑΤΡΟΣ. Ἐ λοιπόν, διάβασέ της ὅ,τι καὶ ἂν εἶναι,
φτάνει νὰ εἶναι δικό σου... ὄα κοιμηθεῖ ἀμέσως.

Κ. ΤΕΦΑΡΙΚΗΣ

Λευκάδα εἶναι τὸ νησί. Ἄγια Μαύρα, ἡ χώρα. Ὁ
λογιώτατος ἦμος τὰ θέλει καὶ τὰ δυὸ Λευκάδα. Τί νὰ τοῦ
κάμης!

ΚΟΝΕΜΕΝΟΣ

Κανένας μικρὸς ἢ μεγάλος δὲν μπορεῖ νὰ φανιστεῖ παρὰ
μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια.

OSCAR WILDE

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΡΙΟ (*)

95

Ἡ γλώσσα, καθὼς τὴν καταντήσαμε, δὲν εἶναι
δέσποινα· εἶναι πόρνη. Ὅσοι πολεμᾶνε γιὰ νὰ τὴ
φέρουνε στὰ σύγκαλά της, γιὰ νὰ τὴν κρατήσουνε
στῆς ἀρετῆς τὸ δρόμο, περιγελιένται καὶ πετροβο-
λιένται. Παθαίνουν ἔτι θὰ πάθαινε κανένας ὑπαδὸς
τοῦ παράξενου Στρατοῦ τῆς Σωτηρίας τοῦ ἀγγλοῦ,
νομίζω, Βούδ, ἂν ξέπεφτ' ἐδῶ, ἢ κανένας ἱεραπό-
στολος μέσα στοὺς κανίδαλους.

96

Ἀπὸ τοὺς ἑλληνικοὺς νόμους οἱ Ῥωμαῖοι ἀνθο-
λογήσανε τὸ περίφημο νομικὸ σύστημά τους; Πολὺ
καλά. Καὶ ἡ Ἀναγέννηση στὸ δέκατο πέμτο καὶ
στὸ δέκατο ἔχτο αἰῶνα, ἀναμμένη ἀπὸ τὶς λαμπρά-
δες τῶ δασκάλων τῆς Πόλης. Μὰ ποιὸς κυρίεψε τὸν
κόσμο μὲ τοὺς νόμους του καὶ μὲ τὴν κυβέρνησή
του; Ἡ Ῥώμη. Ποιὸς ὠφελήθηκε ἀπὸ τὴν Ἀνα-
γέννηση; Ἡ Εὐρώπη. Ἐχτὸς ἀπὸ μᾶς. Ὅσοι κά-
νουν τὶς ἐπανάστασες, δὲν ἔχουνε διάφορο ἀπὸ κείνες.

97

Δὲν εἶχαμ' ἐμεῖς τὰ σκοτάδια τοῦ μεσαίωνα πατέ.
Ἀπόδειξη ὁ βυζαντινισμός. Ἀγνωσιη σ' ἐμᾶς ἡ
κόλαση. Μὰ γιὰ τοῦτο καὶ ὁ παράδεισος τῆς Ἀνα-
γέννησης. Καὶ ποῦ βρισκόμαστε; Στὸ Καθαρήριο.

98

Ἄκουσα τὶς προάλλες κάποιονε ποῦ διάβαζε στί-
χους μου. Καὶ τοὺς ἡῦρε τοὺς στίχους μου ἀσκη-
μούς. Καὶ εἶταν ἀπὸ τὸ κακὸ τὸ διάβασμα. Σκόν-
ταψε· βάλε κάτι χοντρὸ καὶ ἀλύγιστο καὶ κρῦο στὴν
ἀπαγγελία τοῦ στίχου, καὶ τότε σύντριψες τὸ στίχο
πεταλούδα ἢ ἀγαλμα. Ἐκεῖ ποῦ χρειάζεται εὐγένεια
καὶ ζέστη καὶ ρυθμὸς καὶ τῆς συγκίνησης ἢ τρε-
μούλα καὶ τὸ μελωδικὸ καὶ σχεδὸν ψαλτικὸ ἐκείνο
ἀνεβοκατέβασμα καὶ μέτρημα τῆς φωνῆς ποῦ βρι-
σκεται ἀνάμεσα τῆς ἀπλῆς κουδέντας καὶ τοῦ ἔντε-
χνου τραγουδιοῦ, καὶ νὰ ἡ γλώσσα τοῦ στίχου! Νὰ
ὁ τρόπος, ποῦ μπορεῖ νὰ μὴν ὁμορφαινῆ, στὴ γνώμη

(*) Κοίταξε ἀριθ. 341, 354, 368, 375, 387, 448
449 καὶ 450.

τοῦ φωτισμένου, τὸ στίχο πού εἶναι ἄσκημος ἀληθινά, μὰ πού δείχνει ἔλη τὴν ὁμορφιά τοῦ ὁμορφου στίχου καὶ πού τῆς δίνει σάρκα. Ἔτσι καὶ μερικοὶ κριτικοὶ παρασταίνουν τὰ ἔργα τῆς τέχνης σὰν ἐκείνοι πού τοὺς κακοδιαβάζουνε τοὺς στίχους. Δὲ φταῖνε τὰ ἔργα, φταῖνε οἱ κριτικοί. Λέει ὁ Μόμμεν: Τὸ ἐκφραστικὸ ἐπίθετο τίποτε δὲ σοῦ λέει; ἡ ζωντανὴ παρομοίωση σοῦ φαίνεται κάτι νεκρὸ; ὁ ρυθμὸς τοῦ στίχου, ὁ δάχτυλος καὶ ὁ ἱαμβος, καμιὰ συγκίνηση δὲ σπέρνει μέσα σου; Τοῦ κάκου τραγούδησε γιὰ σένα ὁ Ὅμηρος καὶ δραματούργησε ὁ Σοφοκλής.

99

Ὁ «Ἀρχιτέκτων Μάρθας». Μοῦ κάνει ἐντύπωση. Ἀνάλυση μιᾶς κατάστασης γιὰ τὴν παθολογικὴ ψυχολογία. Ὁ Μάρθας, χαρακτήρας μέσα στὴν ἀρρώστια του, ἡ καλλίτερ', ἀπὸ τὴν ἀφορμὴ τῆς ἀρρώστιας του. Γιὰ ἓναν ἄνθρωπο πιδ κανονικὰ καὶ πιδ γερὰ σκηματοποιημένο, γιὰ ἓναν καλλιτέχνη σὰν αὐτός, οἱ ἀτυχίες του, τὸ χάσιμο τοῦ βραβείου, ἡ ἐξαφάνιση τοῦ μεταλλείου, δὲ θὰ εἴτανε σοβαρὲς ἀφορμὲς γιὰ νὰ τὸ βάλῃ κατὰκαρδα καὶ νάπελπιστῇ. Μὰ οἱ ἀφορμὲς αὐτὲς μούτιθα καὶ συμπτώματα καὶ πρόφασες γιὰ νὰ ξεδιπλωθῇ ἡ τρέλλα του. Μοῦ θύμισε τὸν ἥρωα τῆς Ἀγριόπαπιας τοῦ Ἴφεν· μετὴ διαφορὰ πὼς ἐκεῖνος σκότωνε τὶς εὐτυχίες τῶν ἄλλων, λέγοντάς τους τὴν ἀλήθεια. Ὁ Μάρθας ἤθελε νὰ κρατήσῃ τὶς εὐτυχίες τῶν ἄλλων, ἀραδιάζοντάς τους ψέματα· ὁ πρῶτος ἐκατάστρεψε τοὺς ἄλλους· ὁ δεύτερος ἐκαταστράφηκε ὁ ἴδιος. Τὸ τέλος τοῦ δράματος (πιδ πολὺ τραγικοκωμωδίας) μοῦ θύμισε τὸ τέλος τοῦ Ρόσμερχολμ τοῦ Ἴφεν, ἀν καὶ πολὺ διαφορετικὸ. Μοῦ θύμισε κ' ἓνα δράμ' ἀπὸ τῆς ζωῆς τὸ τέλος τοῦ Σ. Β. στὸ Νέο Φάληρο καὶ τῆς γυναίκιας του μέσα σ' ἓνα κανό. Ὁ Μάρθας πρόσωπο δραματικὸ· μὰ πρόσωπο πιδ πολὺ ἀπὸ κείνα πού τὰ λέει κάποιος ὁ Γκαίτε **προβληματικά**. Ὅλες οἱ ἄλλες παρατήρησεις, γιὰ μὲ στέκονται παρακάτου. Τὸ δράμα, ἔτι κι ἂν εἶναι, σὲ κάνει νὰ σκέπτεσαι.

100

Ἡ κριτικὴ βρίσκεται παντοῦ. Ἀπὸ τὰ λόγια τοῦ δρόμου, καὶ κάνει τὴν κοινὴ γνώμη, ἴσα μὲ τὰ ὑπερούσια, καὶ κάνει τὴ φιλοσοφία τοῦ Κάντιου. Κοροϊδία ἢ ποίηση, κάποιος εἶπε. Κ' ἐγὼ λέω: Ποίηση καὶ Κριτικὴ.

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

Ο ΑΡΗΓΙΑΝΟΣ (*)

(Ἀπόσπασμα μιᾶς δοκιμῆς)

ΠΡΩΤΗ ΠΡΑΞΗ

Θεόρατοι βράχοι ἄλοῦθε κι ἀπότομοι. Ἀνάμεσά τους τεράστιο χάσμα, ἔπου διαβαίνει μονοπάτι κ' ἐνώνει τὸν πέρα τῶν βράχων κόσμο μὲ τὸν ἐδῶθε. Στὴν ἄκρη τοῦ χάσματος εἶναι ἡ σηλιὰ τῆς **Μάγισσας**· ἐκείνη φαίνεται ἀπόξω καθισμένη ἀπάνω σ' ἓνα λιθάρι μεγάλο, πάνοντας τὰ γόνατά της μὲ τὰ χέρια της. Ἀπὸ τὸν πέρα τῶν βράχων κόσμο ἀκούγεται ὁ θόρυβος ἀνθρώπων ἐργαζόμενων. Στὸν ἐδῶθε τῶν βράχων κόσμο φαίνονται χάρου ἀνθρώπινα κόκκαλα διάφορης χρονικῆς περιόδου. **Ἐνας ἄνθρωπος** στέκεται ἀποσβολωμένος, ἐνῶ ἀκούει τὴ Μάγισσα καὶ βλέπει τὰ κόκκαλα.

Ἡ Μάγισσα

Ἄλλοι στὴ στραβομάρα μου.

Ἀκούω τὴ μυρουδιά τοῦ ἀνθρώπου
νὰ πέφτει ἀπάνω μου

κι ἀνατινάζονται τὰ σωτικά μου.

Ἔρχεται ἡ τσίκνα στὴ ρουθούνια μου,

ὦ Ἐρίφη, καλῶς ἔρχεσαι

τὴν ἄρεξή μου νὰ κινήσεις.

(σηκόνεται ἄρθη καὶ τότες βλέπει κανεῖς, πὼς τὰ τσίνορά της πυκνὰ καὶ μακριὰ πολὺ τῆς σκεπάζουν τὰ μάτια, ὥστε νὰ μὴ βλέπῃ καθόλου.)

Μὲ θρέφει τὸ κρέις τῶμῶ

κ' ἔχω στὸ κράτος μου ἓνα νόμο:

Κάθε ψυχὴ πού λαχταρήσει

τὸν πέρα κόσμο νὰ γνωρίσει,

νὰ μὴν περῶσει ἀν δὲ μοῦ ἀρίσει

ἐδῶ γιὰ φόρο τὸ κορμί.

(ἀπλώνοντας τὰ χέρια καὶ φαινόμενη τρομερή.)

Ἄνθρωπε, μόνο αὐτὴ ἡ στιγμή

σὲ φόβισε;

Νά, ἔχω τὰ χέρια μου ἀπλωμένα

γιὰ νὰ σ' ἀδράξουν. Τὸ λοιπὸν τί καρτερᾷς;...

Ὁ ἄνθρωπος

Ἐλεος!...

Ἡ Μάγισσα

Τὸ τέλος νὰ εἶναι τῆς χιρῆς;...

(*) ΣΗΜ. ΤΟΥ ΝΟΥΜΑ. Τὸ ἀπόσπασμα αὐτὸ τὸ δημοσίεψε ὁ Καμπύσης, λίγους μῆνες πρὶν πεθάνει, στὸ «Διότυσο» (1901. Τόμος Α' σελ. 264—264).

(Φωνές Σειρήνων)

Μά είναι πίσω από τὸ βράχο
οἱ νεραντζιῆς μὲ τὰ μπουμπουκίγια τους
τὰ φεγγαροθρεμένα,
δειλὲ ἄνθρωπε, ποὺ δίνουν τὸ νεραν-
[τζοφίλημα!...

Κ' εἶναι πίσω ἀπὸ τὸ βράχο
ὦ, ποῖο λίγωμα!... ποῖο λίγωμα!...
τὸ μυστικὸ τῆς πλάσης τὸ μονάχο
καὶ τὰ ὄνειρα μὲ σάρκα κ' αἷμα!...
Κ' εἶναι πίσω ἀπὸ τὸ βράχο...

Φωνή (ἀπὸ τὰ πίσω τοῦ βράχου.)

Ἔ, σύ, ἄνθρωπε, μὴν κινηθεῖς καὶ
[βούλωσε ταυτιά σου!...

Ἄνθρωπος (κάνοντας ἓνα βῆμα.)

Τ' εἶναι!... Τ' εἶναι πίσω ἀπὸ τὸ βράχο;..

Ἡ Μάγισσα

Ξέρω τ' ἀνθρώπου τῆναιρο
καὶ τί τὸν φέρνει ἐδῶ τὸ ξέρω...
Ἄπὸ τὸν τρόμο τῆς βροντῆς
δὲν χώνεται στὸν Ὁκεανὸν ὁ βουτηχτῆς
κι οὔτε ἀπὸ τὸ τράνταγμα τῆς γῆς
τὴν Πούλια θεὸς νὰ ἐρωτευθεῖς!...

Ἄνθρωπος (δισταζοντας.)-

Τὴν Πούλια!...

(Οἱ φωνές τῶν Σειρήνων)

Κ' εἶναι πίσω ἀπὸ τὸ βράχο
ἡ κόρη ἢ ἐφταπάρθενη
καὶ τὸ μαγνάδι της κινεῖ
καὶ τραγουδάει μὲ ποιὸν ἀχό!...

(Ἡ φωνή τῆς ἐφταπάρθενης κόρης)

Τὰ ἑπτὰ ταστέρια μου ἐνωμένα
δοξολογοῦν ἐμένα!...
Μὰ ἐγὼ κ' ἕμνους καὶ στέμμα
θαῖψω, γιὰ ὅποιον λαχταρήσει
νάρθει νὰ μὲ γνωρίσει,
καὶ θὰ ντυθῶ μὲ σάρκες κ' αἷμα...

Ἡ Μάγισσα

Ξέρω τ' ἀνθρώπου τῆναιρο
καὶ τί τὸν φέρνει ἐδῶ τὸ ξέρω...

Φωνή (ἀπὸ τὰ πίσω τῶν βράχων.)

Ἔ, σύ, ἄνθρωπε, πλανεύσαι μὴν
[προχωρεῖς κ' ἐχάθης!...

Ἄνθρωπος (λιγωμένος.)

Ἄχ!... πίσω ἀπὸ τὸ βράχο...

(Οἱ φωνές τῶν Σειρήνων)

Κ' εἶναι πίσω ἀπὸ τὸ βράχο,
τὸ δάσος εἶν' μὲ τὸ πουλί...
ἄχ! πὼς λαλεῖ.. νᾶχ! πὼς λαλεῖ
γιὰ νὰν τᾶκούσω τρέχω!...

Ἄνθρωπος (χωρὶς συνείδηση πιά τρέχοντας.)

Κ' ἐγὼ!...

Ἡ Μάγισσα (ἀρπάζοντας τον.)

Κι ἂν εἶμαι στραβὴ
κι ἂν δὲν τὸ βλέπω ὄ,τι διαβεῖ
οἱ σκλάβες μου κ' ἡ δυχατέρα μου
μοῦ εἶναι τὰ δίχτυα τοῦ χαμοῦ!...
(τὸν τραβάει μὲ λύσσα στὴ σπηλιά της μέσα.)

Ἄνθρωπος τῶν κοκκάλων

Κι ὦμέ! κι ὦμέ!...

ἀνεκπλήρωτέ μου καημέ,
πὼς ἀνεμοσκορπιστῆρες κι ἀεροαρμενίζεις,
ἄδետος πάντα ὁ ἄλλες χῶρες πᾶς, γυρίζεις,
κ' ἐγὼ δεμένος μὲ τὰ καίκαλα εἶμαι ἀκόμα
κι ἀκόμα νοσταλγῶ τὸ χῶμα!
Κι ὅσο διαβαίω κι ὅσο λιόνω
κι ὅσο στὴ μάνα μου σιμόνω
τόσο ἀπὸ μένα ἐσί, ὦ καημέ μου,
μεθᾶς κι ὀρμᾶς καὶ ξεπερνᾶς καὶ τὰ στοιχεῖά τ' ἀ-
[νέμου!...

Ἡ Μάγισσα (βγαίνοντας καὶ πετώντας τὰ μυαλὰ τοῦ
ἀνθρώπου στοὺς ἀέρες.)

Διαβεῖτε ἀνεμοῦρμενα, ὦ μυαλὰ τοῦ ἀνθρώπου,
κ' ἐς κάθε δρόμο σκορπιστεῖτε κάθε τόπου
γιατὶ εἴσατε οἱ γραφές, γιατί εἴσατε τὰ χᾶδια
ποῦ μὲ λαχτάρω ξεπλανεύουν τὰ κοπάδια!...
(γυρίζοντας πρὸς τὸν πέρα κόσμον καὶ φωνάζοντας
δυνατά.)

Ἔ, σεῖς, νὰ σῆς φωνάξω τόρα ἐγὼ γιὰ λίγο,
δὲν θὰ στεριώσει τὸ γιοφύρι σας... τοῦ κάκου!...
Τοῦ κάκου τὰ φουρνέλια σας, τοῦ κάκου οἱ μόχθοι!
Κ' οἱ ἀητοὶ τοὺς βράχους μου νὰν τοὺς διαβοῦν δὲ
[δύνανται!...

Οἱ ἄνθρωποι (δυνατά, πίσω ἀπὸ τὸ βράχο.)

Καταρμμένη νᾶσαι!... Τρικαταρμμένη!...

Ἡ Μάγισσα (τὸ ἴδιο.)

Ἔνα εἶναι μονοπάτι δίπλα στὴ σπηλιά μου!...
Μαστόροι! μόνο μὲ κυβοῦρι πᾶν' στὸν Ἄδη!...

Οἱ ἄνθρωποι (τὸ ἴδιο.)

Τὸν Ἥλιο κάθε αὐγὴ ποῦ βγαίνει ἐσὺ δὲν βλέπεις!

Ἡ Μάγισσα (λυσσασμένη.)

Ἡ στραβομάρα μου εἶναι ἡ δυνάμη μου πάντα

τὰ δόντια μου ἀκονίζω καὶ γιὰ τὰ παιδιὰ σας !...

Οἱ ἄνθρωποι

Μὰ στοῦ κουροῦ, ποῦ δὲν θ' ἀκούσει τίς Σειρήνες,
στη δύναμη ἢ δική σου τὸ τέλος τῆς θάβρου!...

Ἡ Μάγισσα

"Ἐχω τὰ βότνια, ἔχω καὶ τὴ θυγατέρα...

Οἱ ἄνθρωποι

'Εκείνη βλέπει!... χά!... χά!... χά!...

Ἡ Μάγισσα

Μιστόροι, μὴ γελάτε!... μὴ γελάτε!... Τότες
τ' ἀτέλειωτο γεφύρι σας θὰ παραιτεῖστε!...

Οἱ ἄνθρωποι

Χά! χά! χά!... Χάρισμά σου τὸ γεφύρι!...

Ἡ Μάγισσα

Κι ὅταν τὸ πέρισμα τοῦ πέρι κόσμου ἀνοίξει
μὲ τὸν ἐδώθε καὶ χαθεῖ ἔτσι τὸ μυστήριον
τότες τὴ στραβομάρα μου πάμι θὰ ἐπιθυμῆτε!

(Ἀκούγεται ἕνας τρομερὸς θόρυβος σὰν σεισμός
καὶ γκρέμισμα βουνοῦ.)

Τί τρέχει!... ἀπόμακρος ὁ θόρυβος μὲ φτάνει
δὲν εἶν' ἀγὸς φουρνέλων κι οὔτε ἀνθρώπων μόχθος!...
Κάπου παλεύουν γιγαντόβουνα μὲ ἰνάτι...
ἄχ! κι ἴσως κι ἄλλο χάσμα θάνοιχτεῖ σὲ λίγο!
Σκοταδοδυχατέρα ἐσὺ ποῦ εἶσαι, ποῦ βλέπεις;
ἄπλωσε τὸ μαγνάδι σου καὶ μὲ ὄρμη τρέξε
καὶ τὸ Βορεῖά καὶ τὴ Νοτιὰ στὸ ἄρμα σου ζέψε
καὶ τρέξε ὅπου τὰ γιγαντόβουνα παλεύουν
κι' ὕστερα γύρινα νὰ μοῦ πεῖς τὰ πάντα πᾶσα,
γιατὶ νὰ μακρυνθῶ ἀπὸ τὴ σπηλιά μου ἐγὼ
δὲ δύνεμαι καὶ τόρῃ νιώθω τὴν κατάρα σας,
ὦ ἄνθρωποι, ποῦ μὲ δένει αἰώνια σὲ μιὰ θέση!...

(Ἀκούγονται μακριὰ τραγούδια κι ἀλλαγαμοί.)

Τὸ τραγούδι

Τί νᾶναι ὁ ἀγὸς ποῦ γένεται κ' ἡ βρονταριά ἢ με-
γάλη;

Μῆνα σεισμός, μῆνα βροντές, μῆνα ἀστραποπελέκια;
Μῆνα ὁ Ὀλυμπος κι ὁ Κίσαβος τὰ δυὸ βουνὰ πα-
λεύουν;

Μῆτε σεισμός, μῆτε βροντές, μῆτε ἀστραποπελέκια,
μῆτε ὁ Ὀλυμπος κι ὁ Κίσαβος τὰ δυὸ βουνὰ πα-
λεύουν.

'Ἀφ τὸ κυνήγι του γυρῆζει ὁ Ἀρήγιανος τὸ βράδι,
ποῦ εἶχε τὴ διάτα τοῦ Ρηγὸς νὰ πιάσει τὸ θερίον,
καὶ τὸ κρατεῖ ἄφ τὴ χαιτή του καὶ τὸ θερίον μουγκρίζει
κι ἀντιβογκᾶνε τὰ βουνὰ, ραγίζεται κ' ἡ πλάση
κι ὁ Ρήγας ἄφ τὸν τρόμον του κλειέται μὲς τὸ παλάτι!...

Ἡ Μάγισσα (δυνατά.)

Δὲν εἶναι ἀντρειωμένος ὅποιος δὲν περάσει
ἀπὸ τὸ μονοπάτι κι ἄς τὸ μάθει ὁ κόσμος!...
Στὴ χώρα, ἀνέμοι, τρέξετε καὶ διαλαλεῖστε,
πὼς ἡ Ἀφροδίτη καρτεράει στὸν πέρι κόσμον.
τὸν ἀντρειωμένο ποῦ θὰ πᾶει νὰν τὴν ἀρπάξει
καὶ δὲν ταιριάζει γιὰ τὸ Ρήγα ἄλλη γυναῖκα!
Πιστοὺς λεβέντηδες ἂν ἔχει ἄς τὸ προστάξει!...

Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

"Ἐρχομαι σὰν τὴν ἀστραπὴ τρεχάτη
καὶ λαχανιάζουν τ' ἄτια μου ἄφ τὸ δρόμον.
"Ὅ,τι εἶδα, ἡ Φήμη πρέπει νὰ σοῦ τῶπε ὡς τόρῃ,
γιατὶ μὲ πρόλαβε, γιατί εἴμουν σιστισμένη
γιατὶ ἐσταμάτησα νὰ καμαρώσω
γιατὶ ἐλιγώθηκα κοιτάζοντάς τον
γιατὶ ὡς τὸν εἶδα κἔχμισα τὰ φρένα!

Ἡ Μάγισσα

Τί λές, σκοταδοδυχατέρα;

Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

"Ὅ,τι κι ἂν λέω τὸ ξέρω λογικὸ δὲν εἶναι.
Σκοταδομάνα, κλάψε πιὰ γιατί μὲ χίνεις...
σκοταδομάνα, γκρέμιστήνε τὴ σπηλιά σου,
ἀνάμυαλη μὲ σκλάβωσε ἡ περπατησιά του
ἄχ ἡ ματιὰ ποῦ μοῦριξεν ἄχ ἡ ματιὰ του!...
Γιατὶ στραβὴ δὲν μέκανες, σκοταδομάνα
τὰ βέλη τῶν ματιῶν μας νὰ μὴ σμίξουν!...

Ἡ Μάγισσα

"Ἄλλοι!... Ἄλλοι!... Ἄλλοι!... καὶ τρισαλλοίμονο μου!...

Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

"Ἀχ! τίθελες καὶ μέστελνες νὰ ἰδῶ τί τρέχει;
Τί σῆμελε ἂν καὶ γιγαντόβουνα ἐπαλεύαν;
Τόρῃ, σκοταδομάνα, ποῦναι ἡ ἡσιχία;
πὼς θὰ μπορέσω τὴν καρδιά νὰ ξυλαφρώσω
τὴ γνώση μὲς τὰ φρένα πὼς θὰ ξυναβάλω;
"Ἀχ! ἄξαφνη κι ἀπάντηχη εἶγαν ἡ ματιὰ του!
"Ἀχ! ἡ ματιὰ ποῦ μοῦριξεν ἄχ ἡ ματιὰ του
τὰ σωτικά μου ἐπέρασε μαχαῖρι φλογισμένο!...

Ἡ Μάγισσα

"Ἄλλοι!... ἄλλοι!... ἄλλοι καὶ τρισαλλοίμονο μου!...
Κράτα τὰ λογικά σου μὲς τὰ φρένα
καὶ τὸ σαρανταμάτη Δράκοντα σοῦ τάξω
ἄντρα σου νὰν τὸν κάμεις!...

Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

"Ὁ Δράκοντας τί ἂν εἶναι καὶ σαρανταμάτης
σὰν τὴ ματιὰ τῶν δυὸ ματιῶν του δὲν τὴν ἔχει!...

Ἡ Μάγισσα

"Ἄλλοι!... ἄλλοι!... ἄλλοι καὶ τρισαλλοίμονο μου!...

Οἱ ἀνέμοι

Στὸ Ρήγα, ἀφέντισσα, ἔφρασεν ἡ προσταγή σου!...
κι ἄκου πῶς τὰερόπουλα ὡς ἐδῶ τῆ φέρουν!...

Τὸ τραγοῦδι

(Ἀκούγεται ὁ ἀχὸς τοῦ τραγουδιῦ)

Ἐπρόσταξεν ὁ Βασιλιάς, ἔβγαλε διάτα ὁ Ρήγας
κἐφρόναξε ὁ διαλυητῆς σ' ὅλα τὰ βιλιέτια :
Στὸν πέρα κόσμο κυρτεράει ἡ πεντάμορφη Ἀφροδίτη
τὸν ἀντρειωμένο πού θά πάει νὰν τὴν ἐλευτερώσει·
ποιὸς εἶναι ἀξιὸς τῆς Μάγισσας τὸ σπήλιο νὰ πε-

[ράσει

τὸ μονοπάτι νὰ διαβεῖ, νὰ πάει στὸν πέρα κόσμο,
νὰ πάρει τὴν Πεντάμορφη, στὸ Ρήγα νὰν τὴ φέρει ;
Ἐγὼ εἶμαι ἀξιὸς, τῆς Μάγισσας τὸ σπήλιο νὰ
— [περάσω
τὸ μονοπάτι νὰ διαβῶ, νὰ πάω στὸν πέρα κόσμο,
νὰ πάρω τὴν Πεντάμορφη, στὸ Ρήγα νὰν τὴ φέρω...

Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

Ἦχου σοι, ἂν ἔρθει ἐδῶ, σκοταδομάνι...
Τί ἦθελες στοὺς ἀνέμους σου διάτα νὰ δώσεις ;
Τί σέμιελε ἂν ἐνίκησε τὸ θερίο Ἐκεῖνος ;

Ἡ Μάγισσα

Ἄλλοι!... ἄλλοι!... ἄλλοι καὶ τρισαλλοίμονό μου
ἂν δίχτυ τοῦ χιμοῦ δὲν γένεις, δυκατέρα!...

Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

Εἶναι ὁ χιμὸς στὰ σπλάχνα μου
κ' εἶναι ἡ ματιὰ του πού μοῦ ρίχτει, δίχτυ!...
Ἦ! λεβεντάνθρωπέ μου, θὰ σὲ ξαναἰδῶ ;
Ἦ! τὸ τραγοῦδι μου θὰ τραγουδήσω
ὄχι τὸ πλιερό...
Θὰ τραγουδήσω τὸ τραγοῦδι τῆς Ζωῆς
καὶ τὴν ὥρια τὴν ἡμέρα...

Ἡ Μάγισσα

Ἄλλοι!... ἄλλοι!... ἄλλοι καὶ τρισαλλοίμονό μου!...
Νῦξ ἀτιμοπενθής, ἰώ!...
τί ρέξω καὶ τί γένωμαι ;
Ἄχ! Δύσοιστα πολίταις ἔπαθον!... ἰώ!...

Ἡ κόρη τῆς Μάγισσας

Μὴν κλαῖς... δὲν κλαῖνε οἱ Μάγισσες!...
Καὶ ὁ ἔρωτας τῆς κόρης σου δὲ σαῖμαῖζε!...
Ἄφ τις ἀνάερες τις ἀθάνατες
ὡς τῶν θνητῶν βασιλιάδων τὶς κόρες
εἶναι ἐφραζήλευτη ἡ πάγαπᾶ τὸν ἀγαπῶ !

(Ἄλλο φύλλο τελιώνει)

ΓΙΑΝΗΣ ΚΑΜΠΥΣΗΣ

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΗ

ΠΟΛΗ, Ὀχτώβρης 1911

Τὶς προάλλες εἶχαμε ἓνα διαγωνισμό στὴ Μεγάλη Σχολὴ τοῦ Φαναριοῦ. Τὸ Σεβαστοπούλειο διαγωνισμό. Δώσανε στοὺς μαθητὲς ἓνα θέμα νὰ τὸ γράψουνε στὴν ἀρχαία γλῶσσα, γιὰ νὰ δεῖξουνε σὲ μᾶς, τοὺς ἔθνοπρεπεῖς μαλλιαροὺς, πῶς μὲ τέτοιους ξερούς διαγωνισμοὺς σπασοκεφάληδες, εἶναι δυνατό σιγὰ σιγὰ νὰ γυρίσουμε στὴ γλῶσσα τοῦ Πλάτωνα καὶ Ξενοφῶντα, καθὼς εἶπε ὁ καθηγητῆς Οἰκονομίδης στὸ λόγο πού ἔβγαλε, μᾶλλους λόγους πῶς μπορούμε νὰ περπατοῦμε σὰν τὸν κάβουρα, κάνοντας ἐξαιρεση στὸν κόσμο τοῦτο. Κι ἔχι μόνο στὴ γλῶσσα τοῦ Ξενοφῶντα νὰ φτάσουμε, μὰ καὶ τὰ φορέματα τοῦ Ξενοφῶντα νὰ φορέσουμε, καὶ τὰ παπούτσια, καὶ τὸ σκουφί του (ἂν φοροῦσε τέτοιο). Δὲν εἶναι ἔτσι κύρ Οἰκονομίδη ;

Στὸ διαγωνισμό πετύχανε δύο παιδιὰ καὶ πήρανε ἀπὸ εἴκοσι λίρες μπαξίσι. Ὁ κ. Οἰκονομίδης — καθηγητῆς τῶν λατινικῶν στὴ Σχολὴ — ἔβγαλε τὸν πανηγυρικὸ τῆς μέρας καὶ εἶπε, μ' ἀπὸ τὸν τρόπο σιγὰ σιγὰ θὰ συνηθίσουμε στὴ γλῶσσα τῶν προγόνων μας καὶ πῶς ἐμεῖς οἱ μαλλιαροὶ μονάχα ζιζάνια σπέρνουμε στὸ ἔθνος, θέλοντας ν' ἀλλάξουμε τὴ γλῶσσα πού μιλεῖ τάχα. Γιὰ τὸ λόγο του ὁ Ἐπίπτης — ἄλλος τενεκεδοκέφαλος — πιθανὸ νὰ τόνε παραιομοφορήση.

Στὸν «Ταχυδρόμο» προχτὲς τυπουθῆκανε δύο γράματα τοῦ κ. Ἄλ. Πάλλη πρὸς τὸν Ἐπίπτη τῶν Σχολῶν μας ἀρχιμανδρίτη Σωφρόνιο, πού εἶπε πῶς ὁ κ. Πάλλης σήκωσε ἀπὸ τὸ σπῆτι του τὰ ἐλληνικά, ἀφοῦ ἡ κόρη του δὲν τὰ ξέρει. Σ' ἀπὸ τὸ ἀπάνω ὁ κ. Πάλλης τοῦ ἀπάντησε μὲ δύο του γράματα παλιοκαρίσια.

Προχτὲς φάνηκε μιὰ δῆλωση στὸν ἴδιο «Ταχυδρόμο» γιὰ ἓνα νέο βιβλίον τοῦ μπαρμπα-Μιστριώτη — μπά, ζεῖ ἀκόμα ; — «περὶ τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος». Στὴ δῆλωση ἀφτῆ, πού εἶναι γραμμένη στὴν Ἀθήνα καὶ φαίνεται τὴν ἔγραψε ὁ ἴδιος ὁ μπαρμπα, λέει : «Κατὰ τὴν ἐποχὴν καὶ ἔτι σὺνταράχθησαν δέκα ἑκατομμύρια Ἑλλήνων καὶ συνταραχθέντες ἐπέβαλον ὅπως ἀναγραφῆ ἐν τῇ Συνταγματικῇ χάρτῃ ἄρθρον πρὸς ἀμύνην τῆς ἐθνικῆς γλώσσης, ἀπηγγέλθησαν πολλοὶ λόγοι καὶ ἐν Ἀθῆναις καὶ ἀλλαχοῦ. Πρὸς δὲ ἐγένοντο κατηγορίαι, καταδιώξεις καὶ ἀπολογίαι (sic)... ἀπεκαλύφθησαν

πολλά υπονομεύοντα τὴν ὑπόστασιν τῆς φυλῆς καὶ τῆς ἐκκλησίας (ποιά, μωρὲ συνοφάντη, ψέφτη); ἐτηλεγράφησεν ἡ Κυβέρνησις τῶν ἐν Κρήτῃ Ἑλλήνων, τὰ δημοτικὰ συμβούλια, οἱ πολυώνυμοι σύλλογοι καὶ ἐπιφανεῖς ἄνδρες, συνεκινήθησαν οἱ Φιλέλληνες καὶ μετέσχον τοῦ ἀγῶνος (ἔνοιξε τὰ στρατὰ σου καὶ διὲς τῇ Δῆλῳσῃ τῶν Φιλέλληνων στὸ «Νουμᾶ» ἀρ. 437) καθ' ἔλῳ εἶπεν συνέθησαν τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα..... (πάρε ὄριμα κι ἄγουρα).» Μάζεψε λοιπὸν ὁ γεροψέφτης ἕλες τίς σαχλαμάρες τοῦ κάθε ψεφτοπατριώτη παρακεντὲ καὶ τίς τύπωσε σὲ βιβλίον καὶ τὸ πουλεῖ γιὰ χαρτζιλίκι πρὸς Δρ..... «Τοῖς δὲ φοιτηταῖς, λέγει, τοῖς ἀγωνισαμένοις πρὸς ἄμυναν τῆς ἐθνικῆς γλώσσης γίγνεται σπουδαία ἐκπτώσις». Ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας δὲ ντρέπεται ποῦ ἀφίνει νὰ κυκλοφοροῦνε τέτοια συνοφαντικὰ βιβλία μέρᾳ μεσημέρι;

(Σημ. τοῦ «Νουμᾶ»: Ἄς εἶνα! Κι αὐτὸ τὸ βιβλίον τὸ χρωστάμε στὴν ἐγκληματικὴ βουδαμάρα τοῦ κ. Λαγοπάτη.)

Τελειώνοντας δὲν μπορῶ νὰ μὴν ἀναφέρω καὶ τὴ λύπη τῷ παιδιῷ μας ποῦ ὕστερ' ἀπὸ ἀρκετὸ ἀνασασμὸ καθάρου ἀγέρα καὶ γλέντι μπόλικο, ἤρθανε πάλε καὶ κλειστήκανε στίς φυλακὲς τους, γιὰ νὰ σπάνουνε τὰ κεφάλια τους πάνω στὰ, ρίς ρινός, ποῦς ποδός, ναῦς νηός, καὶ στὰ ἀνώμαλα καὶ εἰς μὴ ρήματα. Οἱ καινούριες ἐκδόσεις διδαχτικῶν βιβλίων παίρνουν καὶ δίνουν μπακαλικώτατα καὶ μερικοὶ βιβλιοκάπηλοι γιομίζουσι τὰ θηλάκια τους μὲ τὰ ἴδρω-στάλαχτα ξεπερσέματα τῶν φτωγῶν πατερᾶδων.

N. ΓΑΛΑΤΙΑΝΟΣ

Δὲν ὑπάρχει γλώσσα ποῦ νὰ μὴν ἔχη καὶ ξένες λέξεις, καθὼς δὲν ὑπάρχει τόπος ποῦ νὰ μὴν ἔχη εἰσαγμένα ξένα πράματα καὶ ξένες συνήθειες. Ἄλλὰ μήτε τὸ εἶνα εἶναι ντροπὴ μήτε καὶ τὸ ἄλλο, ἐννοεῖται ἂν καὶ τὰ εἰσαγόμενα πράματα καὶ οἱ συνήθειες εἶναι καλὲς καὶ ὠφέλιμες.

KONEMENOS

Καὶ οἱ δασκάλοι ἐξακολουθοῦν νὰ ἀρχαιοκοπανίζουσι ἀεροβιατικώτατα ἐπάνω στὰ κεφάλια τῶν παιδιῶν τοῦ Ἑθνους. Αὐτοὶ τέλος πάντων δίνουν εἶνα ἰδανικό! Καὶ τὰ γεροντοκόριτσα, οἱ ἐφημερίδες, ἀεροκοπανίζουσι, τσιρίζουσι, συνοφαντοῦν καὶ βρίζουσι μὴν ἔχοντας ἱερὸ τίποτα. Διδάσκουσι καὶ αὐτὲς τὸ λαό! Μὰ μήπως καὶ οἱ πολιτικοὶ τῆς Ἑλλάδας δὲ φτεαίνουσι καὶ αὐτοὶ εἶνα ἰδανικό; Λίγο τὸ ἔχεις νὰ γίνῃ ἡ Ἑλλάδα Μονακό ἢ ἀρχαιολογικὸ μουσεῖο;

ΙΔΑΣ

Ἡ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΗ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ

ANDANTE

ΔΟΞΑ

Κοχλάζει ἐντὸς μου τῶν χυμῶν τὸ πυρὸ ρέμμα,
πὼς μαῦρο φίλτρο σὲ ξωτικῶν κολιμπήθρα
μάγισσος πικροκαταρούσος καὶ τὸ γαῖμα
μὲ δῆμιου ἄλικη φοριὰ, τὴ λαμπυρήθρα

ἔπνιξε τῶν ματιῶν καὶ ρέει μὲ βιὰ τὸ γνέμα
τῶν μερῶν μου. Κι ὄντως μὲς στὰ δυσιὰ ρεῖθρα
τοῦ ἡλιοῦ λιουρῖζει ἡ λίβρα καὶ σιδερὸ στέμμα
σφυροκοπᾷ ἡ ὀργὴ του, ἕπως κωλυμήθρα

γητεύει ὁ πόλος, τῆς ὀμοσιᾶς τὸ μαγνάδι
σέρνει με πρὸς τ' ἀντρίκιο τῶν θριάμβων χίδι.
Καὶ τώρα ποῦ λαμπάδισε καὶ στίχτη ἐκίη
ἡ μέρα ἢ φλογοβόλου ὡς ἡ νηγὴ τοῦ Κία,
ἡ ὀρμὴ μου ποῦ τρύγησε τὰ στερνὰ τῆς ρόδια
ὀργώνει τὴ νύχτα μὲ τὴν Ἀλετροπόδια.

LARGO

ΑΓΑΠΗ

Νύχτα, κ' ἡ νύχτα σὺ σπιθὶ τοῦ ἀνήλιου ἐχίθι
στὰ οὐρανοκάρδια π' ἀγριου ἀμίτου σιταμιδὲς
τᾶστρια ἀναβρυζῶσι καὶ περιπεροῦ ὡς τὰ βίβη
ὀρθοστεκάμενες τοῦ μαύρου οἱ πυραμίδες.

Μὲ ὡς γιομοφεγγυριὰ ἡ ἀγάπη πλέει σι' ἀσπὴθι
ποῦ τὰ καρδιόχτυπα, ὅμοια λίγνες ὀρχηστρίδες
κούρτυλι κροῦνε, καὶ ποτᾶζει με ἡ λήθι
σὺν κότεργου σφιχτοπλοκίμες ἀλλυσιδὲς,

δίδυμι χέρι ποῦ μὲς σι' ἀσιμμένο τίσι
τῆς χούφτας σας πίνω ὡς ἀνάμα τὴν ἀντρίλια.
Κι ὡς μὲ τὰ ρουδιὰ βούκινα ἡ ἀγὴ γιορτάσει
— Ἄκου τί λὲν οἱ πόθοι οἱ μάγιστροι τοῦ πόνου,
Ἄδερφή— νὰ στραγγίσω τὴ στερνὴ σου στίλα
τῆς ζωῆς, κ' ἔτσι νὰ σὲ χαρῶ ἔξω γῆς καὶ χρόνου.

SCERZZO

ΚΑΗΜΟΣ

—Οἱ Μυροφόρες διαβήζουσι σι' ἀχνὸ γυλάζι.—
Σὺν ἀστραπῆς σάιτα μάρμαρη ποῦ ὑφαίνει
φωτιὲς λαβωματιές, πέτεται ὁ νοῦς φρουμαῖζει
τοῦ ἀτιοῦ ἀδερφός, καὶ σὺν ἄμπρο γλυκανασαίνει

δαιμονομαχίας τῆ μνήμη τῶν καιρῶν ποῦ βλιάζει
σὲ μάτι ὄγρὰ ὅμοια χεῖλι ποῦ τὸ φίλ ραίνει
στ' ἀνεβρυτάρι τῶν μαλλιῶν καὶ στὸ μαράζι
τῶν χειρῶν— Καὶ στὴ νύχτα ποῦ καπνὸς κι ἀξαίνει

γάργαρα κλάμα στήνει τὸ φλίβερο ἀηδόνι
ποῦ φλέγει ἀπὸ ἔρωτα καὶ στὴ δροσιὰ μαργώγει,
κι' ὡς ψιλοψυχάλιζει τὴν ψυχὴ του ἀνάφηρα

ἀνάφηρα, τοῦ φεγγαριοῦ τ' ἀσημιὰ δοξάρια
συρτὰ στῶν δέντρων τὰ βιολιὰ μύρονται ὁμάδι.
—Οἱ Μυροφόρες, τὸ στερνό σας κράζω χάδι.

MENUETTO ΓΥΡΙΣΜΟΣ

Καὶ σὲ ἦπια ψέμα πάθος σὰν κρασι ἀκνᾶτο
ποῦ διαγουμίζει τ' ἄπαρτα κάστρα, τὰ φρένα,
κι ἀνάφρισε ἡ ψυχὴ μου, τέτοια μὲς στ' ἀκράτο
τοῦ γιαιηνοῦ τὸ πῦρος σκύλλα ἔτοιμογέννα.

Τώρα τοῦ πόθου ἔστρος σὰν τὸν πρωτοπρωτᾶτο
ξυπνὰ ὅμοια νέρατα λιμνιας, πάθια σωμένα
καὶ πάθια λήθιαγα μὲς στῆς ζωῆς τὸ ρηγάτο,
ποῦ μοῖρα ἐννιαγωνιούσω μανλάει σὰν παρθένα.

Ὅχλοι μάχλοι, ποῦ ἡ ἔρωτοφαντασιὰ ἡ ρούσσα
ἀπλοχεριάζει ἀπάνω μου σὰν ἀνεροῦσα,
τῆς μέστιας κουρτεσιᾶς, σᾶς κράζω μονοτάρι.

Μὲ στέρφα ἀπ' τὴν ἀλήθεια στήθεια καταστένω,
μὰ λέω ἄπονοῦς μου, μὰ ζητῶ πάλι γιὰ χάρη
ν' ἀλλυλογιάσω κι ἀλαπάλλαλα νὰ κρένω.

SERENATA ΜΟΡΦΕΥΣ

Ἔλα καὶ ρούσε, μέσα στ' ἀναγνο μεθήσι
τοῦ νοῦ τοῦ πυριωμένου ὅμοια στὰ κλιβάνου,
σὰ νάρδου μουσικὴν ἀναθυμιά, σὰ δύση
παθητικὴ κι ὄλο καημούς, πέσε μου ἀπάνου

καὶ πνίξε μου, ἀχερουσία, τὴν πᾶσα ζήση.
Κι ὄντας θροοῦν οἱ ὄνειροι, κέδροι τοῦ λιβάνου,
καὶ μόσχος σιγοξεθυμᾶνει κάθε μνήση
ὅπως δροσόπαγο στοῦ ἡλιοῦ τὰ χεῖλια, φάνου

σὰν τὴν ἀσάλευτη βουλή ποῦ ὅμοια ραδίζει
νυχτόθροφο εἶδωλο παγόδας, κι ὡς ρουπίζει
δρυμόχωλο στὸ πέργιαλο, γοργοποδιάσου

χοραυλὴ τῶν βραχνάδων τῶν λαβρῶν καὶ διάσου
μάγγανο τὴ στρυχνικὴ ἀχνιὰ τοῦ μαντραγόρα
στοῦ βουργιασμένου λογισμοῦ τὴν κακὴν ὥρα.

FINALE ΛΥΤΡΩΜΟΣ

Καὶ σκήνα με στ' ἀσκιανιὰ ξωτικά μπαλκάνια
ποῦ γιὸς ἀλοῆς σέπεται τὸ λειπὸ φεγγάρι
καὶ τὰ διανέματα βιγλίζει ἀπ' τὰ οὐράνια,
σκουτέρης ἀμομιστος σὲ δρόγγο καταχινάρη,

μὰ προχοῦ στὸ γαλάζι ἰδρώσει ἀνθογεράνι
τῆς χρυσαυγῆς ἡ εἶδη καὶ τῶν γητειῶν τὸ σμάρι,
σφηκῶν ὄστροί, μαδιῆσει ὁμάδι μὲ τὰ σκάνια
τῆς νυχτὸς τὰ στερνά, δράμα, ἴπνε διωματίρη,

κι ἀκόμα ὡς κρούγει μὲς στ' ἀψύθυμο τὸ γαῖμα
τοῦ εἰνορου τὸ καλίγι καὶ κλώθει τὸ γνέμα
ἡ Μοῖρα ἀνέσωτο, ἄγνισε με καὶ με ρῦσε

ἀπ' τῆς ζωῆς τὸ πονηρὸ καὶ στὰ χεῖλια χῦσε
σὰν ὀλοδρόσογο νερὸ τοῦ βρυσιμάτου,
τὸ γλυκαπάντοχο φίλι τοῦ ἀργοῦ θανάτου.

ΒΑΡΑΓΚΟΣ ΣΤΕΦΑΣ

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΙΔΑ — «Ὅσοι ζωντανοὶ» ἔρ. 2 (γιὰ τὸ ἐξω-
τερικὸ φρ. 2,25).

Γ. Ν. ΑΒΑΖΟΥ (Judas Errant) «Ἀγκάθια καὶ
τριβόλοι» ἔρ. 1 (γιὰ τὸ ἐξωτερικὸ φρ. 1,25).

OSCAR WILDE — «DE PROFUNDIS» μετάφρ.
Ἄλεξ. Μαρπουτζόγλου ἔρ. 2 (γιὰ τὸ ἐξωτε-
ρικὸ φρ. 2,25).

VERNON LEE — «Ἡ Ἀρεῖδνη στὴ Μίν-
τουα», δρᾶμα σὲ πέντε πράξεις (μετάφραση
Στέφ. Πάργα) ἔρ. 1 (γιὰ τὸ ἐξωτερ. φρ. 1,25).

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΓΓΛΙΚΗΣ

ὑπὸ τοῦ κ. Περλ. Πελίππου, Καθηγητοῦ,
ἀριστεύσαντος ἐν Δημοσίῳ διαγωνισμῷ πρὸς συγ-
γραφὴν Ἀγγλικῆς Μεθόδου πρὸς χρῆσιν τῶν ἐμπο-
ρικῶν Σχολῶν. Ὅδὸς Τζώρτζ 9 Β.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

Ίδιοκτήτης: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ, άρ. 4, ΑΘΗΝΑ

Συντρομή χρονιάτικη: Για την Ελλάδα και την Κρήτη δρ. 10. Για το έξωτερικό φρ. χρ. 12,50.—Για τις επαρχίες δεχόμαστε και τρίμηνες συντρομές (3 δρ. την τρίμηνιά).—Κανένας δε γράφεται συντρομητής ἄν δεν προπληρώσει τη συντρομή του.

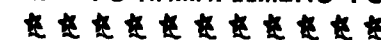

20 λεπτά το φύλλο. — Τα περασμένα φύλλα πουλιούνται στο γραφείο μας διπλή τιμή.

Βρίσκεται στην Αθήνα σ' όλα τα κιάσκια, και στις επαρχίες σ' όλα τα Πραχτορεία των Εφημερίδων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

Ο ΝΕΟΜΑΡΤΥΡΑΣ.—ΚΕΡΙΑΚΑΤΙΚΟ ΣΚΟΛΕΙΟ.—ΔΙΑΚΟΝΙΑ ΚΑΙ ΔΟΥΛΙΑ.—Ο ΜΑΤΣΟΥΚΑΣ.—ΤΟ ΚΑΜΑΡΩΜΕΝΟ ΤΟ „ΣΚΡΙΠ“.

ΔΙΧΩΣ ψευτολυρισμούς και δίχως κούφους ρητορείες, που τις παραξοδέψανε δά οι Αθηναϊκές εφημερίδες τούτες τις μέρες, θά προσφέρουμε και μεις το δαφνολάδι μας στο νεομάρτυρα της Ελληνικής Ίδέας, στο Μητροπολίτη Γρεβενών. Τέτιοι δεσποτάδες που εργάζονται για την πατρίδα και πέφτουνε για την πατρίδα, ξετροπιάζουνε τον κληρο, που και στην Ελλάδα και στην Τουρκία δουλεύει, τις περισσότερες φορές, στενοκέφαλα και σφραγιστολογιανά, πασκίζοντας πώς να κρατάει το λαό στην αμάθεια του φανατισμού και πώς νάν του στραγγάει τον ιδρώτα του.

Ο μαρτυρικός θάνατος του Αιμιλιανού στα Γρεβενά μās κάνει νά ελπίζουμε πώς μιὰ μέρα θά βρεθεί κι ο φωτισμένος και φιλελεύθερος δεσπότης που, αντίθετα από το σημερινό δεσπότη του Βόλου, θά χτυπήσει το σκοτάδι και θά ζητήσει το πλείρο φώς της Αλήθειας για το ποιμνίδι του.

ΕΝΑ σχολειό για τις εγγάτισες ἔνοιξε την περασμένη Κεριακή. Το Κεριακάτικο σχολειό του «Εργατικού Κέντρου Αθηνών». Το ἔνοιξε ἡ κ. Αὔρα Θεοδοροπούλου μαζί με την κ. Ἐλένη Ρουσοπούλου, την κ. Άννα Μελά Κασίγχα και μερικές ἄλλες κυρίες. Πολύ ὄμορφα μίλησε ἡ

κ. Θεοδοροπούλου στο ἄνοιγμά του, για το σκοπό του σχολειού. Πολύ ὄμορφα και ἡ κ. Κασίγχα για την ὑγιεινή. Και οἱ δύο τους σέ καθάρια δημοτική και τὰ κοριτσάκια κατασπυγκιηθήκανε, γιατί τὰ νιώσανε ὅτι τούς εἶπανε, ὅσο δὲ νιώσανε τὸν κ. Θωγαῦ Θωμόπουλο (τὸ λογολόγητη, ὅπως τὸν βάφτισε ἄλλοτε ὁ κ. Μαλακίσης) που τούς μίλησε σὲ «ἄπταιστον καθαρεύουσαν» και για πράματα που μόνον ειδικοί θά μπορούσανε νά τὰ νιώσουν.

Τὸ σχολειό ἀρχίζει ταχτικά ἀπὸ σήμερα τὰ μαθήματά του. Σὲ ἄλλη σελίδα δημοσιεύουμε και τὸ «Κυριακό Σχολειό» που δημοσίεψε ἡ κ. Θεοδοροπούλου τὴν «Ἀκρόπολη» τῆς Πέμπτης.

ΟΧΙ με διακονία μὴ με δουλιὰ. Ἔτσι τῶβαλε τὸ ζήτημα τὴν περασμένη Δευτέρα ὁ κ. Βενιζέλος στὴ Βουλὴ Διακονεύουσις τὸ δίκιο μας, δὲ θάν τὸ βροῦμε ποῖε. Δουλεύοντας για τὸ δίκιο μας, θά τὸ πάρουμε μιὰ μέρα

Ἰσαμε τῶρα τὰ καρτερούσαμε ὅλα ἀπὸ τούς «ισχυρούς τῆς γῆς», ἔχοντας τὴν ἀπαίτηση ὅλοι ἐμᾶς νά συλλογίζονται κι ὅλοι νά μᾶς ἔλεονε. Τὰ χέρια μᾶς στὴν τσέπη πάντα, και τ' ἀπλώνουμε μόιο για νά διακονέσουμε. Ἐρχεται ὁμῶς σήμερα ὁ Πρωθυπουργός νά μᾶς φωνάξει ἐπίσημα, ἀπὸ τὸ βῆμα τῆς Βουλῆς, πῶς με τὴ διακονία δὲ βγαίνει τίποτα. Θέλουμε νά μᾶς λογαριάζουμε; Νά δουλέψουμε. Θέλουμε νά πάρουμε τίποτα; Νά τὸ πάρουμε με τὸ χέρι μᾶς.

Ἔτσι κάνουν ὅλ' οἱ ζωντανοὶ λαοὶ και καιρὸς για και μεις νά ζωντανέψουμε.

ΜΑΣ ἤρθε κι ὁ Μασούκας ἀπὸ τὴν Ἀμερική. Και μᾶς ἤρθε μ' ἕνα μελεούνι που μίξεψε για τὸ Στόλο και μ' ἕνα εὐχαριστήριο ποῦστειλε ἀπ' τὴν Πάτρα στὸν Ἀθηναϊκό τύπο. Και λέει ὁ Μασούκας σις εφημερίδες μᾶς: «Ὅ,τι μίξεψα κι ὅ,τι ἔκαμα σὲ σένα τὸ χρεωστάω. Γιατί ἐσύ με σύντρεξες στὸ ἔργο μου, γιατί ἐσύ με δημιούργησες».

Πόσο παιδί πρέπει νάναι κανείς για νάν τὸ μολογάει ἔτσι βροντερά και καμαρωμένα πῶς εἶναι δημιουργημα τοῦ Ἀθηναϊκοῦ τύπου, τοῦ κ. Γιάνναρου, νά ποῦμε, και τοῦ κ. Χαιροπούλου!

ΜΙΑΝΕ για ἔθιομάρτυρες οἱ εφημερίδες μᾶς και μιλάνε για προδότες. Κι ὅμως μιὰ ἀπ' αὐτές, τὸ «Σκριπ» για νάντιπολιτευτεῖ τὸν κ. Βειζέλο και για νά πενταρολογήσει, σκάρωσε ἕνα τηλεγράφημα για τὰ Χανιά, που ἂν τᾶφινε ἡ Κυβέρνηση νά περάσει θάλαβε ἄσβεστη πυρκαγιά και στὴν Κρήτη και σ' ἀλάκαιρο τὸν Ἑλληνισμό.

Ἀπλ. τὸ καλὸ μᾶς; τὸ «Σκριπ» τηλεγραφοῦσε στὸ πραχτορεῖο τῶν εφημερίδων, στὰ Χανιά, για νά ἐκδοθεῖ σὲ παράρτημα, πῶς ὅλος ὁ λαὸς ἐδῶ περιμένει νά δεχτεῖ πανηγυρικά τούς Κρητικούς βουλευτάδες που θάρθουνε τάχα νά μποῦνε στὴν ἑλληνική Βουλὴ, κηρύχοντας ἔτσι ἐπίσημα πια τὴν ἔνωση, και πῶς ἐτοιμᾶζονται πολλές συντεχνίες, σύλλογοι κτλ. ἐδῶ νά στείλουνε κάτω στὰ Χανιά ἀντιπροσώπους τους για νάν τούς παραλάβουν. «Σκέψις περὶ ἀποστολῆς μεγάλης ἐπιτροπῆς Χανιά προῦπαντήσης Κρητας Ἀναμένεται ἐναγωνίως ἀνδρική ἀπόφασις».

Και ἔπειτα ἀπ' ὅλα αὐτὰ τὸ «Σκριπ» χύνει δάκρυα για τὸ Μητροπολίτη Γρεβενῶν και καταγγέλει κάθε μέρα τούς δημοτικιστάδες για προδότες!

ΤΟ ΚΥΡΙΑΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Πρώτη φορά δὲν εἶναι ποὺ ἀνοίξε Κυριακὸ Σχολεῖο στὸν τόπο μας. Ὅστε νὰ τὸ παίρνωμε ἀπάνω μας πῶς ἀνακαλύψαμε τὴν πυρίτιδα, οὔτε νὰ βάζομε μὲ τὸ νοῦ μας πῶς θ' ἀλλάξουμε γιὰ μιὰς τὴν ὄψιν τῆς κοινωνίας, ἀνοίγοντας, σὰν μὲ μαγικὸ ραβδί τὰ ὡς τώρα κλεισμένα μάτια τῆς ἐργάτριας. Ὅσοι παρακολουθοῦν τὴ σύγχρονη κοινωνικὴ μας ἐξέλιξιν θὰ ἴδουν ὅτι πολλὰς φορές ἔγιναν εὐγενικὲς ἀπειρεῖς γιὰ μιὰ τέτοια ἐργασία σὰν αὐτὴ ποὺ ἀρχίζει τώρα εἰς τὸ Ἐργατικὸ Κέντρον. Ὁλοένα εἰς τὸν Παιρητᾶ λειτουργεῖ ἓνα Κυριακὸ Σχολεῖον, ἔπου τόσες εὐγενικὲς κυρίες ἐργάζονται μὲ ἀξιοθαύμαστο ζῆλο γιὰ νὰ πλατύνουν τὸν πνευματικὸν ὄριζοντα τῆς ἐργάτριας ποὺ νωρὶς, νωρὶς τὴν ἔρριξεν ἡ ἀνάγκη στὸν ἀγῶνα γιὰ τὸ καθημερινὸ ψωμί, καὶ δὲν τῆς δίνει καιρὸ νὰ κερδίσῃ τὸ ἄλλο ψωμί, τὸ πνευματικόν.

Καὶ ἔμω; τὸ Κυριακὸ Σχολεῖο τοῦ Κέντρου ἀρχίζει ἔλως διόλου διαφορετικὰ ἀπὸ τὰ ἄλλα. Ἀμέσως μὲ τὴν πρώτην ἀγγελίαν τῆς ἰδρύσεως του διαλεκτοὶ ἐπιστήμονες καὶ καλλιτέχναι ἐπρόσφεραν μὲ ἀξιοθαύμαστη προθυμία τὴ διδασκαλίαν τους. Ἠθικὴ καὶ θρησκευτικὰ προσετέθη, νὰ διδάξῃ ὁ κ. Χ. ΜΑΚΡΗΣ ὑψηγῆτης τοῦ Πανεπιστημίου, καὶ εἰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις καὶ θρησκευτικὰς ἐορτάς, ὁ ὑψηγῆτης κ. Μπαλάνος. Τὸ μάθημα τῆς ὑγιεινῆς, τὸ σπουδαιότερο καὶ ἀναγκαιότερο μάθημα γιὰ τὰς λαϊκὰς μας τάξεις ποὺ πλέουν μέσα εἰς ἓνα πυκνότητα σκοτάδι ἀμαθείας καὶ προλήψεων, θὰ τὸ διδάξῃ ἡ ὑψηγῆτρια κυρία Ἄννα Κατσίγρα—Μελᾶ, ἡ μοναδικὴ καὶ ἀκούραστη ἐκκληϊκεύτρια τῆς ὑγιεινῆς. Ὁ κ. Θωμᾶς Θωμόπουλος, ὁ ἐνθουσιώδης καλλιτέχνης, ποὺ εἶναι πάντοτε πρόθυμος γιὰ κάθε ἀνθρωπιστικὴ ἐργασία, θὰ διδάξῃ ἐπαγγελματικὴ ἰχνογραφίαν ποὺ θὰ ἐλευθερώσῃ τὴν ἐργάτρια ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῶν ἐτοιμῶν σχεδίων, θὰ τὴν κάμῃ ν' ἀναπτύξῃ τὸ γούστο καὶ τὴν ἀτομικότητά της εἰς τὸ σπουδαιότατο καλλιτεχνικὸ ζήτημα τῆς διακοσμῆσεως τῶν γυναικείων φορεμάτων καὶ ἐργοχειρῶν. Καὶ ἔτσι ὑπάρχει ἐλπίς νὰ ἀνατελῇ ἡμέρα ποὺ δὲν θὰ εἶμαστε ἀναγκασμένοι νὰ βλέπομε παντοῦ καὶ πάντοτε σ' ὅλα τὰ μανικέτια καὶ τοὺς γιακάδες καὶ τοὺς ποδογύρους τῶν γυναικείων φορεμάτων, τὸ ἴδιο μονότονον ἀνιερὸ ἀνέκφραστο σχέδιο, καὶ νὰ μορφωθῇ σιγὰ ἓνας νέος Ἑλληνικὸς ρυθμὸς ἐλεύθερος ἀπὸ κάθε μίμησιν, ἀποτελεσμά ἀτομικῆς φαντασίας καὶ εἰλικρινοῦς ἀνάγκης.

Ἀριστοῦχοι τοῦ Ἄρσακειοῦ αἱ δεσποινίδες Ἄγγελικὴ Κροντηρᾶ καὶ Μαρία Τσιλιμύγκρα θὰ διδάξουν ἀνάγνωσιν, γράψιμο καὶ ἀριθμητικὴν.

Δὲν σὰς ἐκπλήττουν ὅλα αὐτὰ τὰ ὄνόματα; Δὲν σὰς φαίνεται ὅτι ἐδῶ πρόκειται μᾶλλον γιὰ ἓνα λαϊκὸ πανεπιστήμιον, παρὰ γιὰ ἄπλὸ Κυριακὸ σχολεῖον; Πῶς ἔγινε αὐτὸ τὸ θαῦμα;

Τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀπλῶστατο. Ἔως τώρα ἐπρόσφεραν εἰς τὸν ἐργατικὸν κόσμον τὰ πνευματικὰ τους δῶρα οἱ καλοπροαίρετοι. Τώρα ὁ ἐργατικὸς κόσμος τὰ ζητεῖ. Αὐτὴ εἶνε ἡ διαφορά. Πρῶτα ἔπαιρνε κάτι ποῦ τοῦ τὸ ἔδιναν, χωρὶς νὰ νοιώθῃ πολὺ, πολὺ γιὰ τὸ τοῦ δίνου. Τώρα αἰσθάνθηκε τὴν ἀνάγκη μόνος του.

Ἐπείνασε γιὰ πνευματικὴ τροφή, καὶ τὴν ἐζήτησε. Κρὶ τὴν ἐζήτησε πρῶτα, πρῶτα γιὰ τὴ γυναίκα.

Μόλις ἐνόησαν οἱ ἐργάται—ποῦ εἶναι τὸ εὐγενικώτερο καὶ προσοδευτικώτερο στοιχεῖο τῆς φυλῆς μας—μόλις ἐνόησαν λοιπὸν τὰ ἀγαθὰ τῆς ἀλληλεγγύης, καὶ ὀργανώθησαν εἰς τὸ Ἐργατικὸν Κέντρον, ἐσκέπηθησαν καὶ γιὰ τὴ γυναίκα. Τὸν ἄκουσα μὲ ταυτιά μου τὸν Ἑλληνα ἐργάτην νὰ λέγῃ: «Εἶναι καιρὸς πιά ἡ γυναίκα μας νὰ μὴν εἶναι χανούμωσσα, νὰρχίσῃ, νὰνακατεῦεται μαζί μου στὴ δουλειά, νὰ τὴ συνηθίσουμε, νὰ μὴ μᾶς ἔαφνιαῖξῃ, νὰ γίνῃ συντρόφισσα καὶ βοηθὸς μας καὶ ὄχι σκιάδα μας. Νὰ παύσουμε νὰ μαχαιρονόμαστε γιὰ τὸ τάδε κύτταξεν τὴν ἀδερφή μας ἢ τὴν ξαδέρφη μας. Καὶ σὰ δοῦμε τὴ γυναίκα νὰ τραβᾷ μπροστὰ καὶ μεῖς θὰ φιλοτιμηθῶμε νὰ γίνουμε καλλίτεροι». Τ' ἄκουσα αὐτὰ μὲ ταυτιά μου, καὶ εἶπα γιὰ μιὰ στιγμὴ, μήπως κἀνὼ λάθος καὶ δὲ βρισκόμαστε στὸ 1911, ἀλλὰ ἐκὰτὸ χρόνια μπροστὰ. Λοιπὸν τὸ Ἐργατικὸν Κέντρον ἐζήτησε νὰ μορφώσῃ τὴν ἐργάτριαν, ἐζήτησε νὰ τὴν ἀνήν πνευματικώτερον, ἀξία νοικοκυρὰ καὶ γερὰ μητέρα. Καὶ ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ θὰ ἀρνήθῃ νὰ δώσῃ, τι μπορεῖ γιὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ μιὰ τέτοια εὐγενικὴν ἀνάγκην;

Ἐπειτα ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἐννοεῖ τὰ καλὰ ἀποτελέσματα μιὰς διανοητικῆς ἀνυψώσεως τοῦ ἐργάτου; Πρῶτα πρῶτα. Ἄν δὲν εἶναι πολὺ κουτὸς θὰ τὸ καταλάβῃ ὁ ἐργοδότης, ὁ ἐργοστασιάρχης. Ὁ μορφωμένος ἐργάτης, ἡ ἀνεπτυγμένη ἐργάτρια θὰ βγάλῃ διπλὴ δουλειὰ ἀπὸ τὸν ἀμόρφωτο καὶ καλλίτερον. Θὰ εἶναι προσεκτικώτερος, τακτικώτερος, καθαρώτερος, τιμιώτερος. Καὶ ἂν φοβηθῇ ὁ ἐργοστασιάρχης πῶς θὰ σηκώσῃ κεφάλι καὶ θὰ γυρεύσῃ ἀνταλλάγματα, ἄς εἶναι ἡσυχος πῶς ποτὲ δὲν θὰ εἶναι ζημιωμένος. Ὁ μορφωμένος ἐργάτης πάντοτε θὰ ὠφελήσῃ τὸν ἐργοδότην του διπλᾶ

ἀπὸ τὸν ἀμόρφωτον. Καὶ ἔσο γιὰ τὸ ποιὸν τῆς ἐργασίας δὲν χωρεῖ κἂν συζήτησις. Καθῆκον λοιπὸν καὶ συμφέρον ἔχουν ἔλοι οἱ ἐργοστασιάρχαι νὰ στέλνουν τῆς ἐργατρίεζ τῶν εἰς τὸ Κυριακὸ Σχολεῖο τοῦ Κέντρου, ὅπως καθῆκον καὶ συμφέρον τοῦ καθενὸς μας εἶναι νὰ φροντίζουμε μὲ κάθε τρόπο νὰ σκορπίζεται τὸ γύρω μας σκοτάδι καὶ νὰ χαίρωνται ἔλοι τὸ φῶς τῆς ἀλήθειας.

ΔΥΡΑ ΘΕΡΟΥ

Ἡ Κοινή Γνώμη

ΓΙΑ Τ' ΑΘΕΪΣΤΙΚΑ

Φίλε «Νουμά»,

Κάποιος φίλος μου ἔλεγε πῶς ὅποιος ξένος πάει καὶ ζήσει στὴν Ἑλλάδα καμπόσο διάστημα, βελτιώνεται πῶς ζεῖ ἀνάμεσα σὲ Ἀφρικανούς κι ὄχι στὸν τόπο τοῦ Περικλῆ. Μὰ κι ὅποιος δὲν ἔζησε κεῖ πέρα, πάλε τὸ ἴδιο μπορεῖ νὰ σκεφτεῖ βλέποντας τὰ τί γίνονται στὸν τόπο σας.

Διαβάζω τοὺς δυὸ στερνοὺς Νουμάδες γιὰ τὴν Ὀλυμπία καὶ τὰ Βολιώτικα κι ἀπορῶ κ' ἐξίσταμαι πῶς ἀφτοὶ οἱ ἄνθρωποι, δηλ. Κουλουδάκηδες, Κουτοβίκηδες, Πατσαβουράκηδες, δημοδιδάσκαλοι — σὺν καὶ κείνον ποῦ ἐξεπλάγη μπροστὰ στὸ τρομαχτικὸ ποζάρισμα τοῦ Ταγκόπουλου στὴ φωτογραφία τῶν τριακόσιων δασκάλων — Ἀμπελάδες καὶ ἄλλοι πολλοὶ τέτιοι στενοκέφαλοι — γιὰ τὸ δεσπότη Βόλου καὶ τοὺς ὅμοιους του δὲν ἀξίζει οὔτε λόγος νὰ γίνεῖ — πῶς δὲ ντρέπονται καὶ ποζάρουνε γιὰ ἀπόγονοι τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων! Μὰ τὸ θεό, ἂν ὁ Σωκράτης κι ὁ Πλάτωνας ξέρανε πῶς μὴ μέρα θάχουνε τέτοιους ἀπόγονους, θὰ κρύβανε τὰ πρόσωπά τους ἀπ' τὴ ντροπὴ τους καὶ θὰ τὸ μετανιώνανε ποῦ ἔτυχε νὰ γεννηθοῦνε σ' ἀφτὸ τὸ κόσμον. Οὔτε ὁ Τσιγγιζ Χάν δὲ θάθελε νάχη τέτοιους ἀπόγονους. Ἐπειτα οἱ ἄνθρωποι ἀφτοὶ μὲ τὴ μεγαλήτερη ἀδιαντροπιὰ θὰ λένε βέβαια πῶς ζοῦνε στὸν εἰκοστὸ αἰῶνα, αἰ; Μὰ κάνουνε λάθος στὴ χρονολογία τους. Ἐγὼ νομίζω πῶς οὔτε μεσαιωνικός δὲν εἶναι. Σὲ ποιὸ πολιτισμένον κράτος ἀκούστηκε ποτέ; ὁ περιορισμὸς τῆς Συνειδήσεως, τῆς Σκέψεως; Ἀφτὸ γίνεται ὅμως στὴ συνταγματικῇ Ἑλλάδῃ!

Κατηγοροῦνε τὸ Βάρναλη, τὸν Οἰκονομάκη, τὸ Δελμούζο καὶ ἄλλα τέτια παληκάρια, ποῦ πρέπει νὰ τοὺς συγχαροῦμε θερμότερα γιὰ τὴ στάση τους, πῶς εἶναι ἄθεοι, ἀναρχικοὶ κ' ἓνα σωρὸ τέτιες κουταμάρες. Μὰ ὁ κύρ Ἀμπελάς, ὁ Κουλουδάκης καὶ

οἱ ὅμοιοί τους πιστέβουνε θεὸ μὲ τὰ σωστά τους; Εἶναι ἀληθινοὶ χριστιανοί; Ὅχι βέβαια. Γιατὶ ἂν εἶταν τέτιοι δὲ θάλεγαν τόσο χοντρά ψέματα καὶ δὲ θὰ συκοφαντούσανε μέρα μεσημέρι τὸν κάθε ἄνθρωπο ποῦ δὲν ἔτυχε νὰ εἶναι τόσο στενοκέφαλος σὺν καὶ κείνοι. Ἄν λοιπὸν μπορούσε ὁ κύρ Ἀμπελάς, θὰ προσκαλοῦσε σὲ ἀπολογία τὸ γαλλικὸ λαὸ γιὰτὶ ὁ περισσότερος εἶναι ἄθεος, καὶ ἀφοῦ μάλιστα διώξανε οἱ γάλλοι τοὺς παπάδες τους θὰ πεῖ πῶς εἶναι ἀπολίτιστοι, — αἱ κύρ δεσποτῆ τοῦ Βόλου, τί λές; Κ' εἴπαιτα σοῦ λένε Ἐλευθερία — Σύνταγμα ἢ κάλλιο Ἐόνταγμα! Ἡ Ρωσία ποῦ εἶναι μοναρχικὸν κράτος, πάλε δὲν πειράζει τοὺς ἄθεους καὶ τοὺς ἀναρχικούς, ἃ δὲ ταράζουνε τὴ δημόσια τάξη. Πῶς λοιπὸν τὸ Σύνταγματικόν, τὸ πεπολιτισμένον, τὸ φιλελεύθερον, τὸ φωτοδόλον Κράτος, ἢ Ἑλλάς, διώχνει καὶ τιμωρεῖ τὸν κάθε πραγματικὰ ἐλεύθερα σκεφτόμενον ἄνθρωπο; Ἡ μπὰς καὶ γυρίσαμε στὰ χρόνια τῆς Ἰερούσ Ἐξέτασης, στὰ ἰησοῦτικα χρόνια; Ντροπὴ!

Πόλη.

Ν. ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ

Τ' ΑΚΑΤΑΛΗΠΤΑ

Φίλε «Νουμά»

Στὸ περασμένο φύλλο σου διάβασα πῶς κι ὁ κ. Μποέμ κοροϊδεῖ τὴ μετάφραση τῆς «Ἠλέκτρας» τοῦ Χόφμανσταλ. Ὡστόσο κάποιος φίλος μου εἶπε πῶς ἔκαμες γκάφα χοντρή, πῶς δηλ. ὁ κ. Μποέμ δὲν κοροϊδεῖ τὴ μετάφραση, μὰ τὸ ἐναντίον, κοροϊδεῖ ὅσους τὴν ἐπικρίνανε.

Μοῦ κεντήθηκε ἡ περιέργεια καὶ πήρα καὶ διάβασα τὸ «Σκρίπ» καὶ εἶδα πῶς ἔχεις ὀκίον. Τὸ εἶπα τοῦ φίλου μου.

— Μπᾶ, μοῦ ἀποκρίνεται γελώντας, δὲν ἐνωσες ἐκεῖνο ποῦ διάβασες, δὲν ἐνωσες τὴ λεπτὴ εἰρωνεία ποῦ κρύπτεται κάτω ἀπὸ τὰς γραμμές. Τὸ ἴδιο πάθανε καὶ πολλοὶ τὸ καλοκαίρι ποῦ διαβάσανε στὸ «Χρόνο» τὸ διθυραμβικὸν ἀρθρον τοῦ κ. Σ. Μελά γιὰ τὸ δράμα τοῦ κ. Βουτιερίδη ποῦ παίχτηκε στὸ «Ἀττικὸ» καὶ γιὰ τὸ δράμα τοῦ κ. Μπογιατζάκη ποῦ δὲν παίχτηκε. Νομίζανε πῶς τὰ ἐπαινοῦσε καὶ τὰ θαύμαζε ὁ κ. Μελάς, καὶ ὅμως τὰ κοροϊδεῖ καὶ τὰ σατύριζε καὶ τὰ δυὸ ἀλύπητα!

Ποῦ νὰ τὴ νιώσω ἐγὼ αὐτὴ τὴ βλαβερὰ φιλοσοφικὴ κοροϊδεῖα; Οἱ εἰσηγητὲς τῆς κ. Μποέμ κι ὁ κ. Μελάς, ἃς τὴ χαίρουνται. Ἐγὼ ὅπως διαβάζω κρῖνω καὶ ἢ κρίσις ἢ ἐμὴ δικαία ἐστὶ.

Μὲ φιλία

ΤΡΙΑΣΤΕΡΟΣ

ΕΥΓΙΝΑ ΡΩΜΙΕ

ΟΙ ΘΕΟΜΠΑΙΧΤΕΣ

Σατανικό αυτό πού σκέφτηκε ὁ Μιστριώτης, νὰ ξαπατήσῃ τὸν Πατριάρχη καὶ νὰ τὸν πάρῃ μὲ τὸ μέρος τοῦ στὸν πόλεμο ἐναντίο μας. Τί τοῦπε; Τί τοῦ παράσθησε καὶ τί νὰ τοῦ ἀράδιαισε; Ὁ Θεὸς κ' ἡ ψυχὴ του. Μὰ ἀπ' τίς ψευτιῆς καὶ τίς συκοφαντίες πού ξεστόμισε κατόπι καὶ δημοσίεψε στὶς ἐφημερίδες, τὰ καταλαβαίνει κανένας ἔλα.

Ὁ Πατριάρχης, γράφω τὸνομά του καὶ τρέμει μὲς στὰ στήθια μου ἡ καρδιά. Ὁ Πατριάρχης τὸν δέχτηκε μὲ τίς ἀγκάλες ἀνοιχτές καὶ τὸν εὐλόγησε καὶ τὸν εὐχήθηκε καὶ χάρηκε πού στὸ θρόνο του μπροστὰ μὲς τὴν ἀλύτρωτη Πατρίδα ἐρχότανε ἕνας σεβαστὸς καθηγητὴς νὰ τοῦ φέρει ἀπὸ τὴ λεύτερη Ἑλλάδα ἀδερφικὸ ἀσπασμό.

Τὰ καρδιοχτύπια μας δικὰ σου κ' ἡ στερνὴ μας ἀναπνοή, ὦ εἰσὺ, ἡ ἐλπίδα μας καὶ ἡ ἀπαντοχὴ μας, ὦ ἅγιε Πατριάρχῃ μας.

Ὁ ἀρχηγὸς τῆς φυλῆς μας χάρηκε, πολὺ χάρηκε, τὸν ἐρχομὸ του. Μὰ πῶς θὰ σπάραιξε ἡ ἅγια του καρδιά μαθαίνοντας ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ καθηγητῆ, τοῦ σεβαστοῦ, γιὰ προδότες γι' ἀνθρώπους πλερωμένους, πού βρίσκονται στὸ λεύτερο Βασίλειο καὶ πού κατέχουσε θέσες ὕψηλές μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ καταστρέψουσε τὴν ἀμοιρη Πατρίδα καὶ ν' ἀλλάξουσε τὴν ἅγια μας θρησκεία;

Καὶ τὴ στιγμὴ πού τὸν εἶδε ὁ σοφὸς καθηγητὴς τὸν Πατριάρχη μας, θλιβερὸ καὶ πικραμένο, συννεφιασμένο καὶ ἀκίνητο σὰ μάρμαρο, νὰ θυμήθηκε τάχα τοὺς στίχους τοῦ Βαλαωρίτη στὸν Πατριάρχη;

Ἄδιάφορο, Πατριάρχῃς γιὰ Πατριάρχῃς.

Πῶς μὲ θωρεῖς ἀκίνητος: Πού τρέχει ὁ λογισμὸς σου: Τὰ φτερωτὰ τὰ ὄνειρα; γιὰ τί στὸ μέτωπό σου νὰ μὴ φυτρώνουν γέροντα τόσες χρυσὲς ἀχτίδες ὅσες μᾶς δίν' ἡ ὕψη σου παρηγοριῆς κ' ἐλπίδες;

Νὰ τοὺς θυμήθηκε; Νὰ θυμήθηκε τοὺς στίχους ἐνὸς δημοτικιστῆ, ἐνὸς χυδαῖστοῦ, καθὼς λέει, πού γρῆψε στὴ γλώσσα τοῦ λαοῦ, στὴ γλώσσα τὴν πρόστυχη καὶ τῆς δουλοσύνης;

Ἄχ, ἀν τοὺς θυμότανε θάπεφτε στὰ πόδια τοῦ Πατριάρχῃ μας φωνάζοντας:

— Ἐφταιξα. Συχώρα με.

Καὶ θάκλαιγε καὶ θὰ μοιρολογοῦσε πολλὴ ὥρα.

Τίποτα δὲ θυμήθηκε, μήτε τὸν ἀγῶνα τῆς φυλῆς μας γιὰ τὴ Λευτεριά, μήτε τὸ μεγαλομάρτυρα

τὸν Πατριάρχη μας, μήτε τὸν ποιητὴ του. Ἐνα μόνον εἶχε στὸ νοῦ του, τὴν καθαρεύουσα, καὶ γιὰ τὸ χατήρι τῆς στὸ διάολο καὶ τὰ ἐθνικά μας κειμήλια, ὁ ἐθνικὸς μας θησαυρὸς καὶ ἐλάκαιρο τὸ ἔθνος.

Μὰ τοῦ Πατριάρχῃ μας τὰ σπλάχνα θέρριξε σὰν κοφτερὸ δρεπάνι ἢ φοβερὴ καὶ τρομερὴ καταγγελία τοῦ σοφοῦ καθηγητῆ καὶ τᾶγια του τὰ χεῖλη πικραμένα μιλῆσανε βραιὰ γιὰ τοὺς προδότες καὶ τοὺς μαλλιαρούς. Ὁ κουτοπόνηρος καθηγητὴς ἀρπᾶξε τοῦ Πατριάρχῃ μας τὰ λόγια κ' ἕνα παράσημο ἀπὸ τᾶγια του τὰ χέρια καὶ γύρισε μ' ἐκεῖνα πάλι στὴν Ἀθήνα καὶ τάστησε ταμπούρια του στοὺς δρόμους καὶ στὶς ἐφημερίδες. Καὶ γινήκανε ὅσα γινήκανε καὶ μέσα στὴν ἐλληνικὴ βουλὴ κι ἀπέξω. Καὶ ξεσπάσανε οἱ βρωμεροὶ νεροχῦτες τῆς ἐφημεριδογραφίας ξεχώνοντας κάθε λογῆς ἀκαθαρσία καὶ μύλοσμα στὸν κοσμικὴ καὶ ξεπροβάλανε ἀχαλῆνωτοι οἱ ἀσυνειδητοὶ θεομπαῖχτες νὰ πομπέψουσε καὶ νὰ ξευτελίσουσε τίς ἅγιες γραφῆς ἀκόμα μὲ τίς κακοηθέστατες μετάφρασές τους, γιὰ νὰ συκοφαντήσουσε τοὺς μαλλιαρούς. Οἱ σιδερόφραχτοι τῆς χρονογραφίας ἱππότες μὴ βλέποντας παρὰ τὴ μύτη τους καὶ καταγινόμενοι σὲ δονικιχώτικες μονομαχίες μεταξὺ τους καὶ γιὰ τὸ ἑαυτοῦδάκι τους, καρφί δὲν τοὺς ἐκάθηκε. Οἱ γαληνότατοι αὐτοὶ Σουλτάνοι τῆς αὐτορελιάμας δοσμένοι σὲ ἀράπικο ραχάτι μὲ τὸν καθημερινὸ τους κοινωνικὸ παραγκιόζμπερντε, τσιμουδιά, μήπως τοὺς περάσουσε κι αὐτοὺς γιὰ μαλλιαρούς. Οἱ σερνικοθήλυκοι τῆς λογοτεχνίας ἐρωτοχτυπημένοι, δημοτικιστὲς ἔταν πρόκειται γιὰ χειροκροτήματα καὶ καθαρευουσιάνοι σὰν πρόκειται γιὰ παράδες, χαμπαραὶ δὲν πήραν οἱ κατημένοι. Οἱ δρόμοι τῆς Ἀθήνας βουίζανε.

— Ὁ πιστεύωσ τῶν μαλλιαρῶν.

— Ἐφημερίδες! Καὶ τὸ ὑπερμάχος τῶν μαλλιαρῶν.

Εἶτανε μεγάλῃ σαρκωστή. Οἱ καμπάνες τῶν ἐκκλησιῶν προσκαλοῦσανε τοὺς χριστιανοὺς ν' ἀκούσουσε τοὺς χαιρετισμοὺς τῆς Παναγίας καὶ οἱ καμπάνες τῶν ἐφημεριδῶν στοὺς δρόμους προσκαλοῦσανε τὸν κόσμον νὰ διαβάσῃ τὰ καμῶματα τῶν θεομπαῖχτηδων, τὰ κακουργήματα τάχα τῶν μαλλιαρῶν πού βαλθήκανε νὰ μᾶς ἀλλάξουσε τὴ θρησκεία.

Ἐκεῖνες τίς μέρες μὲ τὸν Ποριώτη ἀνταμωθήκαμε σ' ἕνα καφεενδάκι καὶ τὰ λέγαμε. Ἀποφασίσαμε στὴν ἀπελπισία μας νὰ πᾶμε νὰ παρουσιαστοῦμε στὸ Μητροπολίτη καὶ νὰ καταγγελοῦμε μερικὰ τίμια ὑποκείμενα πού γνωρίζαμε πῶς σκάρωνουν στὰ γραφεῖα τῶν ἐφημεριδῶν τίς αἰσχρὲς αὐτὲς μετάφρασες.

Φανταστήτε νὰ πᾶνε δυὸ πολῖτες στὸ Μητροπολίτη νὰ τοῦ δείξουνε τὸ χρέος του. Τὸ Μητροπολίτη τὸν γνώριζα καὶ προσωπικῶς ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ εἶτανε ἀρχιμαντρίτης στὴν Τριπολιτσά. Τὴν ἄλλη μέρα ποῦχαμε ὀρίσει νὰνταμωθοῦμε μὲ τὸν Πορζιώτη, ἀπὸ κακὴ συνενόηση δὲ συναντηθῆκαμε καὶ πῆγα στὸ Μητροπολίτη μόνος μου.

Εἶχε συνεδρίαση ἡ ἱερὰ σύνοδος καὶ δὲν μπόρεσα νὰ δῶ ἀμέσως τὸ σεβασμιώτατο. Στὸ διάστημα ποὺ περίμενα στὴν αὐλὴ τοῦ μητροπολιτικοῦ μέγαρου, εἶδα σὲ μιὰ γωνιὰ συναγμένους καμπόσους καλογέρους. Περιμένανε κι αὐτοὶ τὸ Μητροπολίτη. Καὶ περιμένανε γιὰ νὰ τοῦ δώσουνε ἀναφορὰ ἐναντίον τῶν μαλλιαρῶν. Ἐνας ἀπὸ τοὺς καλογέρους ἄξαφνα μὲ πλησιάζει ἀπότομα καὶ μοῦ λέει:

— Τί ἤρθες ἐδῶ νὰ κάνης;

Τάχσα.

— Ἐσύ, εἶσαι ἐναντίον τῆς θρησκείας μας.

Δὲ βάσταξα καὶ μὲ θυμὸ τοῦ εἶπα τότες:

— Ὅποιος τὰ λέει αὐτὰ εἶναι κακοηθέστατος.

Ἡ καλογερικὴ ξεδιαντροπιὰ ἔπесе ἀμέσως. Ὁ καλόγερος ἄλλαξε ὄψος κ' ἔβγαλε ἀπὸ τὸν κόρφο του μιὰ πηχίτικη κορδέλα χάρτινη πυκνογραμμμένη. Εἶτανε ἡ καταγγελία ποῦχανε νὰ δώσουνε στὸ σεβασμιώτατο γιὰ τοὺς μαλλιαροὺς.

Τὴν ὥρα κείνη ἀνοιξε ἡ πόρτα κ' ἐφάνη ἐρχόμενος ὁ Μητροπολίτης μὲ τὴν πατερίτσα του.

Ἐτρεξα τοῦ φίλησα τὸ χέρι. Μὲ τράδηξε κατὰ μέρος κι ἀρχισα νὰ τοῦ λέω:

— Εἶναι φρίκη, σεβασμιώτατε, μ' αὐτὸ ποὺ γίνεται μὲ τοὺς θεομπαῖχτες. Ὅσπου ἡ διάταξη ποὺ μπήκε στὸ νέο Σύνταγμα γιὰ τὶς ἀγιες γραφές νὰ γίνῃ νόμος δὲ θάφῃσουνε κείμενο ἱερὸ ἀμετάφραστο γνωστοὶ ἀνθρώποι καὶ μάλιστα μὲ τὸν κακοηθέστατο αὐτὸν τρόπο γιὰ νὰ διασύρουνε τοὺς δημοτικιστές.

— Τὸ γνωρίζω, παιδί μου, κ' ἐγὼ ἀγανάχτησα κ' ἡ ἱερὰ σύνοδος. Αὐτὸ καὶ τρία ἔγγραφα ἔστειλα στὸ Ὑπουργεῖο. Κ' ἐγὼ δὲν ξέρω τί νὰ πῶ. Φαίνεται πὼς δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ ἐπέμῃ ὁ Εἰσαγγελεὺς. Τί νὰ κάμωμεν; Τί νὰ κάμωμεν;

Καὶ ὁ σεβασμιώτατος ἐνῶ μοῦ μιλοῦσε ἔριχνε ἀνήσυχες ματιὰς στοὺς καλογέρους ποὺ περιμένανε παραπέρα ποὺ θὰ ἤξερε βέβαια καὶ τί τὸν θέλανε καὶ εἶτανε νὰ τὸν λυπάται κανένας τὸ Μητροπολίτη μας στὴ θέση τὴν παθητικὴ ποὺ βρισκότανε.

Βέβαιον πὼς θὰ θυμότανε τὴν τύχη τοῦ Προκόπιου καὶ θὰ τρώμαζε. Τοῦ ξαναφίλησα τὸ χέρι κ' ἔφυγα ἀπελπισμένος. Σ' ἔλο τὸ δρόμον ποὺ γύριζα ἀπὸ τὴ φούρκα μου μιὰ λέξη ἐπαναλάβαινα καὶ στὸ σπῆτι μου παραμιλοῦσα σὰν τρελλὸς μὲ τὴν ἴδια πάντα λέξη:

— Οἱ θεομπαῖχτες. Οἱ θεομπαῖχτες.

ΧΡ. ΒΑΡΑΕΝΤΗΣ

Ὅ,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Ἔστερ' ἀπὸ εἷα δυὸ φύλλα θὰ τυπωθεῖ στὸ «Νουμᾶ» τὸ δράμα τοῦ Ταγκόπουλου «Στὴν Ὀξόπορτα», ποὺ ποιηθῆκαμε ὅλα τὰ ἀντίτυπα, καὶ τὸ «Μαῦρο Χέρι» ποὺ παίχτηκε φέτο στὸ θέατρο Κυβέλης.

— Στους φίλους ποῦχομε συντρέξει νὰ τυπωθοῦν τ' «Ἀγκάθια καὶ Τριβόλοι» τοῦ μακαρίτη τοῦ Ἀβάζου δὲ στείλαμε βιβλίον γιὰτὶ δὲ μᾶς στολθῆκανε ἀκόμα τάντιτυπα ἀπὸ τὴν Πόλη. Μέρα μὲ τὴ μέρα τὰ περιμένουμε καὶ ἄμα τὰ λάβουμε θὰ τοὺς στέλλουμε.

— Ἀπὸ τὸ τελευταῖον φυλλάδιον τοῦ «Λελτίου τοῦ Ἐκπ. Ὁμίλου» μαθαίνουμε πὼς τυπώθηκε στὸ Μοναστήρι τῆς Μακεδονίας ἀπὸ τὸν κ. Β. Λασκαρίδη «Ἄλφαβητάριον» γραμμένο σὲ ζωντανὴ γλώσσα.

— Τὸ «Λελτίον» γράφει πὼς εἶναι τὸ πρῶτον ἄλφαβητάριον αὐτὸ, ἔρχοντάς πὼς τὸ πρῶτον «Ρωμαϊκὸν Ἄλφαβητάριον» τυπώθηκε πρὸ ἑξή χρόνια στὸ «Νουμᾶ», γραμμένο ἀπὸ τὸν Πολίτη δάσκαλον Γ. Καρατζῆ καὶ βραβεμένο στὸ διαγωνισμὸ ποὺ προκήρυξε τότες ὁ «Νουμᾶς».

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Ἀγγ. Ρωμ. Τὰ λόβαμε. Περιμένουμε καὶ τάληθινὸ σου τῶνομα.— κ. Κ. Παρ. Θὰν τὰ διαβάσουμε καὶ θὰ σοῦ ποῦμε.— κ. Πετρ. στὴν Πόλη. Δὲν ἔχεις δίκιον. Ἐγώσο καρτεροῦμε ὅ,τι μᾶς τάξεις μὲ τὸ γράμμα σου.— κ. Ε. Κρισ. Σάνθη. Ἄμα ἔρθεις ἐδῶ τὰ λέμε. κ. Ριζ. κὶ ἄλλους φίλους. Κόνια. Οὔτε τὴ συντρομὴ μᾶς στέλνετε, οὔτε στὰ γράμματά μας ἀπαντᾶτε. Τί τρέχει; Ἐσεῖς ποὺ ἔχετε ἰδρῶσι καὶ Σύλλογον γιὰ τὴ δημοτικὴ, πρέπει νὰ δίνετε καὶ τὸ καλὸ παράδειγμα. — κ. Πισ. Ἀτάλεια. Ἀκόμα περιμένουμε ὅ,τι μᾶς ἐταξες. Κι ὁ κ. Βεσλεμές πρέπει νὰ κάμει τὸ χρέος του.

ΔΗΛΩΣΗ

Παρακαλοῦμε δσοὺς καθυστειροῦνε τὴ συντρομὴ τοῦ 1911 νὰ μᾶς τὴ στείλουν. Πολλοὶ χρωστᾶνε κι ἀπὸ περασμένα χρόνια, δυὸ καὶ τρία καὶ περισσότερα. Σ' αὐτοὺς λοιπὸ διπλὰ καὶ τὰ παρακάλια μας. Πρέπει νὰ λογαριάσουν οἱ φίλοι πὼς ὁ «Νουμᾶς» βγαίνει μὲ χίλια δυὸ βάσανα καὶ μὲ χίλιους δυὸ κατατρεγμούς. Οὔτε τὰ ρούβλια ποὺ τσαμπουνάει ὁ Μιστριώτης, οὔτε οἱ στερλίνες καὶ τὰ ναπολεόνια μᾶς ἔρχονται μὲ τὸ σωρὸ. Διγοστὰ ὅλα τους καὶ μετρημένα—καὶ μὲ τὸ σταγονόμετρο. Μονὴ λοιπὸ Θετικὴ ὑποστήριξις εἶναι ἡ χρονιάτικη συντρομὴ. Σὰ δὲν ἔρχεται κι αὐτὴ ταχτικά, πὼς θὰ βγεῖ τὸ φύλλον; Μὲ ἀγέρα;

Εἶναι καὶ κάτι ἄλλο. Ὁ «Νουμᾶς» ἔσιερ' ἀπὸ δυὸ μῆνες μπαίνει στὰ ΔΕΚΑ χρόνια. Τὶς Δεκαετηρίδες συνειθίζονε νὰν τις γιορτάζονε. Ἄς τὴ γιορτάσουμε λοιπὸν καὶ μεῖς. Ἀντὶ εὐκὲς καὶ δῶρα, ἄς μᾶς στείλουν οἱ φίλοι ὅ,τι μᾶς χρωστᾶνε. Ἐτσι θὰ δείξουν οὐσιαστικὰ πὼς ἐχτιμοῦνε τὸν ἀγῶνα τοῦ «Νουμᾶ» καὶ τοὺς ἀγῶνες του γιὰ νὰ φτάσει στὰ δέκα χρόνια.

ΥΠΕΡΑΝΘΡΩΠΟΣ (*)

3

Τούς βρήκα καθισμένους δίπλα δίπλα και μιλούσανε.

«Έλα κάθισε και συ ν'ακούσεις», μού είπε ο Βελαδράπας.

Ο Νίκος μόλις πρόσεξε πού κάθισα αγνώστια του και εξακολούθησε την κουβέντα του. Μιλούσε για τὸ Βερολίνο κ' ἔλεγε πὼς δὲν τοῦ ἄρεσε. Τὸ βρήκε ἀμερικάνικο πολὺ κι ὁ ἀμερικανισμὸς, εἶπε, φοβάται πὼς θὰ φάει τὴ Γερμανίᾳ.

«Ὁ σοσιαλισμὸς θέλεις νὰ πεις;» τὸν ῥώτησε ὁ Βελαδράπας.

«Καὶ τὰ δυό. Ἡ Γερμανία πρέπει νὰ κλειστεῖ στὸ γοτθικὸ της πνεῦμα».

«Τὸ γοτθικὸ εἶναι τὸ μεγάλο βέβαιο. Δὲν τῶνισε ὁ Γκαίτε πρῶτος;» ξαναρώτησε ὁ Βελαδράπας.

«Ὁ Λούθηρος. Λούθηρος-Μπίσμαρκ, αὐτοὶ εἶναι οἱ δυὸ πόλοι», ἀπάντησε ὁ Νίκος και εξακολούθησε τὰ μιλεῖ γιὰ τὸ Μόναχο τώρα. «Εἶναι ἡ μόνη πόλη τοῦ κόσμου, εἶπε, πὸς μπορεῖ νὰ ζήσει ἕνας νοῦς μορφωμένος αἰσθητικᾶς».

«Ναί, αὐτὸ τὸ εἶπε κι ὁ Ίψεν», εἶπε ὁ Βελαδράπας.

«Ἄλλο εἶπε ὁ Ίψεν· αὐτὸς δὲν ἔνιωσε καλὰ τὴ ζωὴ, τὴ σίγχυζε».

«Εἶταν ἔμως ἀριστοκράτης», ξανάπε ὁ Βελαδράπας.

«Κι αὐτὸ τὸ πυρανόησε· δὲν κατάλαβε διόλου τὸ Γκαίτε».

«Στὸ Μόναχο τὸν κατάλαβαν τὸ Γκαίτε;»

«Γκαίτε και Μπέτοβεν, αὐτὸ εἶναι τὸ Μόναχο. Ὁ Φάουστ κ' ἡ ἑνατη συμφωνία χυμένα στὸν ἀέρα. Μεταρσιώνεσαι παντοῦ. Νιώθεις βαθιὰ σου τὸ μεσαιῶνα. Σὲ ἔπεισαν καφενὲ κι ἂν μπεῖς, θυμᾶσαι τὸ καπελὶ τοῦ Ἄουερμπαχ, σὲ κάθε γωνιά δρόμου ἔχεις κ' ἕνα Γκρέτχεν μπροστὰ σου. Πολλὲς φορές βλέποντας τοὺς φοιτητὲς νὰ γλεντοῦνε, θαρροῦσα κ' εἶτανε μαζί τους ὁ Μερφίτος».

«Μονομαχοῦνε οἱ φοιτητὲς, ἔ;»

«Ὅλοι εἶναι πετσοκομμένοι. Ὁ γερμανὸς, πὸς δὲν ἔχει σπαθιὲς στὸ πρόσωπο, δὲ θεωρεῖται ἀνθρώπος».

«Αὐτὸ μού φαίνεται λίγο ἀντιαισθητικὸ», εἶπε ὁ Βελαδράπας.

Ὁ Νίκος γέλασε.

«Μὰ τὰ κορίτσια πὼς τοὺς θέλουν ἔτσι;» ῥώτησε ὁ Βελαδράπας.

«Οἱ γερμανίδες δὲν εἶναι ρωμιές», εἶπε ὁ Νίκος και ὁ Βελαδράπας ἔμεινε σκεπτικὸς.

«Εἶναι ἕμορφες οἱ γερμανίδες;» ξαναρώτησε ἔπειτα ἀπὸ λίγο.

«Ἐχεις δεῖ τὴν Ἀμαρτία τοῦ Στούκ;» τοῦ εἶπε ὁ Νίκος.

Ὁ Βελαδράπας κούνησε τὸ κεφάλι.

«Ἐ, τέτιες εἶναι».

«Εἶναι χειραφετημένες ἀλήθειαι;»

«Γυναῖκες εἶναι. Τί μεγαλύτερη χειραφεσία θέλει ἡ Γερμανίδα στὰν μπορεῖ και βγαίνει λεύτερα στὸ δρόμο μὲ τὸ νόσο της παιδί, δίχως νὰ ντρέπεται κανέναν. Σοῦ θυμίζει τὸ ποίημα τοῦ Γκαίτε». Εἶπε γερμανικὰ κάποιους στίχους και τοὺς ἐγγήγησε, ἀφοῦ τὸ γύρεψε ὁ Βελαδράπας: «Μὴ μὲ ρωτᾶτε ἀπὸ παιὸνε τὴν τὸ παιδί στὴν κοιλιὰ». Κάτι τέτιο ἀπάνω κάτω.

Ὁ Βελαδράπας τέντωσε τὸ αὐτί της κι ὁ Νίκος εξακολούθησε: «Ἡ γερμανίδα εἶναι ἔρωτας και μουσική. Ὁ ἀντρας της τὰ δίνει και τὰ δυό. Τί ἄλλο θέλει;»

«Ἡ γυναῖκα λοιπὸν, καθὼς τὴ θέλει ὁ Νίτσε», εἶπε ὁ Βελαδράπας.

«Γιὰ σὺπα—σὰν και παίζου. —Ἄ, ἔχι. Μοῦ φάνηκε πὼς ἄκουσα κάτιο μοτίβο ἀπὸ τὸ Σίγφριδ», εἶπε ὁ Νίκος, ἀφοῦ πρόσεξε στὸ κομάτι, πὸς εἶχε ἀρχίσει ἕνα βιολί κ' ἕνα πιάνο πὸς παίζανε στὴν μπέρα.

«Ἄκουσες Βίγνερ στὸ Μόναχο;» ῥώτησε ὁ Βελαδράπας.

«Σὰν κι ἄκουσα τίποτες ἄλλο;»

«Μὰ ὁ Νίτσε τὸν καταδικάζει».

«Ἄδικα. Ἐχὼ ψυχολογήσει τὴν αἰτία και θὰ τὴ γράψω σὲ μελέτη».

«Ὡστε ἔτσι τέλεγες πὼς δὲ θὰ ξαναγράψεις;» ῥώτησε γελοῦμενα ὁ Βελαδράπας.

«Ἐλληνικὰ εἶπα δὲ θὰ ξαναγράψω».

Ὁ Βελαδράπας κάτι θέλησε νὰ ξαναπεῖ, μὰ τὸν ἔκοψε ἕνας πὸς ἦρθε στὸ τραπέζι κ' ἔδωσε τὸ χέρι τοῦ Νίκου.

«Μαϊνάλλα, τρόμαξα νὰ σὲ γνωρίσω», τοῦ εἶπε.

Δὲ θὰ τὸν γνῶριζα και γὼ πὼς εἶτανε ὁ Θέμης Φλοῖσδος, ἂ δὲν ἄκουγα νὰ πεῖ τὸνομά του ὁ Βελαδράπας, πὸς τὸν προσκάλεσε νὰ καθίσει, ξεχνώντας τὸ περσινὸ τὸ ξυλοκόπημά τους. Εἶχε ἀφίσει και κείνος τὰ μουστάκια του κ' ἔκοψε κιόλα τὰ μακριὰ μαλλιά. Τὰ ρούχα του εἶταν καθαρτερα και στὸ λαιμὸ του κάτω ἀπὸ τὸ ψηλὸ φωκὸλο κυμάτιζε πλατὰ γραβάτα δεμένη φίζκο. Ἡ μεταμόρφωση μού ἐγγήθησε σὲ λίγο σὰν ἄκουσα πὼς ἀναγκάστηκε νὰ γένει δημοσιογράφος γιὰ νὰ ζήσει.

«Και δὲ γράφεις πιὰ δράματα;» τὸν ῥώτησε ὁ Νίκος.

«Πὼς δὲ γράφω; Ἐδῶσα ἕνα στὸ Ἀθήναιο και θὰ τὸ παίζανε τὸ καλοκαίρι, μὰ φοβήθηκα γιατί εἶτανε πολὺ ἐπαναστατικὸ. Δὲν μπορούσε νὰ τὸ νιώσει ὁ κόσμος κ' ἔτσι δὲν ἀπορροῖσανε νὰ κάμουνε τὰ σκηνηκᾶ».

Ἀφοῦ μιλήσανε κάμποση ὦρα γιὰ τὸ θέατρο και γιὰ τὸ δρᾶμα, ὁ Φλοῖσδος ῥώτησε τὸ Νίκο πὼς πέρασε στὴ Γερμανία κ' ἔτσι ἡ κουβέντα ἦρθε πάλι στὸ Μόναχο. Ὁ Νίκος ἐγγήθησε τὰ ἴδια πράματα και ἄλλα καινούργια. Θέατρο, μουσική, στρατὸς, γυναῖκες και τὸ γοτθικὸ.

(*) Κοίταξε ἀριθ. 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449 και 450.

«Και καλλιτέχνες, ποιητές σύγχρονους δὲ γνώρισες;» τὸν ρώτησε ὁ Θέμης Φλοῖστος, ποῦ ἀκούγε μὲ προσοχὴ ἄλλη τὴν ὥρα.

«Ἐνανε δυὸ ποῦ ἀξίζουσε, τοὺς γνώρισα», εἶπε ὁ Νίκος καὶ ἐξηγήθη πῶς μ' ἕναν ἀπὸ αὐτοὺς ἐγένε φίλος καὶ διασκέδασε πολὺ μαζί του. Μᾶς περιγράψατε τὰ γλέντια τοὺς σ' ἕνα καλλιτεχνικὸ κέντρο, εἶδος βακχικῆς κατακόμβης. Ἐκεῖ μέσα, εἶπε, αἰσθάνθηκα τὰ ἑλευσινιακὰ μυστήρια καὶ τὸ διονυσιακὸ μοτίβο καὶ γνώρισε τὴ χτηνωδία τῆς γυναίκας.

«Κ' ὕστερα ἀπ' αὐτὴ τὴ ζωὴ νὰ ξαναρθεῖς ἐδῶ σ' αὐτὴ τὴ μούχλα! Πῶς σοῦ φαίνεται ἀλίθεια;» τὸν ρώτησε ὁ Φλοῖστος.

«Τὴ βροχὴ νουστάλησα περισσότερο ἀπ' ἄλλα», εἶπε ὁ Νίκος καὶ σῶπασε.

«Σοῦ πῆρα τέλεια συνέντευξη. Αὖριο θὰ δεῖς θὰ κάμει κρότο», εἶπε σὲ λίγο ὁ Φλοῖστος τρίθοντας τὰ χέρια.

«Μὴν κάμεις τίποτα ἀηδίες», εἶπε ἀδιάφορα ὁ Νίκος.

Ὁ Φλοῖστος γέλασε: «Πᾶω, φέβγω τώρα», εἶπε καὶ σηκώθηκε.

«Κάτσε λίγο, θὰ φύγουμε ἄλλοι», εἶπε ὁ Βελαδράπας.

«Πᾶω νὰ γράψω, δὲν μπορῶ».

«Ποῦ γράφεις;» τὸν ρώτησε ὁ Νίκος.

«Στὸ Μηνύτορα».

Ὁ Φλοῖστος ἔφυγε. Κοντέβανε μεσάνυχτα κι ὁ

Βελαδράπας ἀρχισε νὰ χασμουριέται.

«Ἐ, τὸ χαλάμε τώρα;» εἶπε καὶ φώναξε καὶ πλέρωσε.

Σηκωθήκαμε. Ὁ Νίκος θυμήθηκε τὸ ἄσθμα του καὶ γύρεψε νὰ πάμε σπῆτι μὲ τὸ ἀμάξι.

«Ἄν τὸ πλερώνεις», τοῦ εἶπα.

Μὰ ὁ Βελαδράπας φώναξε ἕναν ἀμαξῆ. Μπήκε κι ὁ ἴδιος στὸ ἀμάξι, περάσαμε καὶ πήραμε τὴ βαλίτσα τοῦ Νίκου ἀπὸ ἕνα καπνοπωλεῖο, ἔβου τὴν εἶχε ἀψίσει, κι ἀποκεῖ τραβήξαμε στὴν κάμαρά μου. Ὁ Βελαδράπας βοήθησε τὸ Νίκο νὰνεβάσει τὴ βαλίτσα του στὴ σκάλα, μᾶς καλονόχτισε καὶ τραβήξε νὰ πάει πεζὸς στὸ σπῆτι του.

(Ἀκολουθεῖ)

Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

Οἱ λέξεις «Νὰ πάρουμε τὴν Πόλη» εἶναι σύμβολο ποῦ δὲ σημαίνει «Νὰ ξαναφτιάσουμε τὴ βυζαντινὴ αὐτοκρατορία» παρὰ «Νὰ εἴμαστε δυνατοί»...

ΙΔΙΩΣ

Οἱ μόνον ἄνθρωποι ποῦ κοντὰ τοὺς ἤθελα νὰ βρισκοῦμαι τώρα, εἶναι οἱ καλλιτέχνες καὶ κεινοὶ ποῦ ὑπόφεραν: αὐτοὶ ποῦ ξέφουσε τί εἶναι ἡ ὁμορφιά καὶ κεινοὶ ποῦ ξέφουσε τί εἶναι ἡ λύπη: κανένας ἄλλος δὲ μ' ἐνδιαφέρει.

OSCAR WILDE

ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΙΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΤΜΟΠΛΟΪΑ

ΤΑ ΜΕΓΑΛΕΥΤΕΡΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΥΠΕΡΩΚΕΑΝΙΑ ΑΤΜΟΠΛΟΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

“ΑΘΗΝΑΙ,, ΤΟΝΩΝ 16,000 ‘ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ,, ΤΟΝΩΝ 15,000

ΜΕ ΔΙΠΛΟΥΣ ΕΛΙΚΑΣ ΔΙΠΛΑΣ ΜΗΧΑΝΑΣ ΑΠΑΡΑΜΙΛΛΑ ΕΙΣ ΑΝΤΟΧΗΝ ΚΑΙ ΕΓΣΤΑΘΕΙΑΝ ΔΟΚΙΜΑΣΜΕΝΗΣ ΤΑΧΥΤΗΤΟΣ 15 ΜΙΛΛΙΩΝ

Διαμερίσματα επιβατῶν ἀνετώτατα. — Αἰθουσαι πολυτελεῖς Α' καὶ Β' θέσεως, Καπνιστήρια, Ἰδιαιτερι αἰθουσαι Κυριῶν, Μουσικῆς, Ἐστιατορίον. — Νοσοκομεῖον, ἀπολυμαντικὸς κλίβανος, Δουρῶνες, Κουρσεῖον, Πανοπωλεῖον, Καφφενεῖον, Ζυθοπωλεῖον. — ΔΕΥΤΕΡΑ ΘΕΣΙΣ καινουργῆς μὲ 200 κλίνας. — Θέρμανσις διὰ Καλοριφέρ εἰς τὰ διαμερίσματα τῶν Μεταναστῶν. — Ἰδιαιτεραι τραπεζαριαὶ Μεταναστῶν.

Ἡλεκτρικὸν φῶς, ἀσύρματος τηλέγραφος

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΚΑΤΑ 20 ΗΜΕΡΑΣ

ΠΡΟΣΕΧΕΙΣ ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΕΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΜΕΣΩ ΚΑΛΑΜΩΝ-ΠΑΤΡΩΝ ΚΑΤ' ΕΥΘΕΙΑΝ ΔΙΑ ΝΕΑΝ ΥΟΡΚΗΝ

ΤΟΥ ΑΤΜΟΠΛΟΙΟΥ

«ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ»

ΤΗΝ 3 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1911

ΔΓ' ΕΠΙΒΑΤΑΣ, ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΣΑΝ ΠΑΗΡΟΦΟΡΙΑΝ ΑΠΕΥΘΥΝΤΕΟΝ

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ παρὰ τῷ Γενικῷ Πράκτορι τῆς Ἀτμοπλοῖας Λεωφόρος Αιγέως Ν, 5,

ΕΝ ΤΑΙΣ ΕΠΑΡΧΙΑΙΣ εἰς τοὺς κατὰ τόπους ΥΠΟΠΡΑΚΤΟΡΑΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΠΑΡΑ ΤΗ ΓΕΝΙΚῃ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙ ΟΔΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΕΣΜΑΤΖΟΓΛΟΥ ΑΝΘΩΙ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΑΗΜΕΝΟΝ ΔΡ. 50,000,000 — ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΔΡ. 10,480,000
ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

- ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ: Ἐν Πειραιεῖ, Πάτρσις, Σόφω, Καλάμαις, Τριπόλει. Βόλωφ καὶ Λαρίσση.
ΕΝ ΚΡΗΤΗ: Ἐν Χανίοις, Ἡρι κλείω καὶ Ρεθύμνω.
ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ: Ἐν Κων/πόλει (Ἰσμα ἐν Γαλατῶ μετὰ Πρακτορείου ἐν Σταμπούλλ), Ἄμισω, Τραπεζοῦντι, Κερασοοῦντι, Πάφις, Σμύρνη, Χίω, Κερσίνη, Ἀδάνοις, Ταρσῶ, Θεσσαλονίκη, Σέρραϊς, Καβάλλα, Σάνθη, Αἰδεαγάτς καὶ Ἰωαννίνοις.
ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ: Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ (μετὰ παραρτήματος ἐν τῇ συνοικίᾳ Midan), Καίρω, (μετὰ παραρτήματος ἐν τῇ συνοικίᾳ Mousky), Ζαγαζικίω, Μανσούρα, Μιτ Γκάμρ, Τάντα καὶ Μπενί-Σουέφ.
ΕΝ ΛΟΝΔΙΝῳ: (No 22 Fenchurch Street), ἐν ΑΜΒΟΥΡΓῳ (Domhof, Mönckebergstrasse 18), ἐν ΛΕΜΕΣῳ (Κύπρω), ἐν ΛΙΜΕΝΙ-ΒΑΘΕΟΣ (Σάμου) καὶ ἐν ΧΑΡΤΟΥΜ (Σουδάν).

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΗΣ 31 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1911

Διαθέσιμα :		ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ	
Ἐν τῷ Ταμείῳ καὶ παρ' ἐγχωρίοις Τραπεζαῖς	Δρ. 12,456,048.40	Δρ. 29,489,895.20	
Παρὰ Τραπεζ. ἐν Εὐρώπῃ καὶ Σ)ματα ἐν χαρτοφυλακίῳ	» 17,033,846.80	» 45,144,488.23	
Προεξοφλήσεις καὶ Προκαταβολαὶ Εἰρηματιῶν		» 45,144,488.23	
Ἡγγυημένοι λογαριασμοί :			
ἐπὶ ἐνεχούρω χρεωγράφων	Δρ. 65,636,446.54	» 153,138,741.28	
δι' ἐμπορ. καὶ ἄλλων ἐγγυήσεων	» 76,978,926.22		
ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτων	» 10,523,368.52		
Τρέχοντες λ)σμοὶ χρεωστικοὶ		» 38,894,660.58	
Ὁμολογίαι Ἐθν. Δανείων, Λιμενικῶν Ταμείων καὶ Ἄνωνύμων Ἑταιριῶν		» 22,189,917.45	
Χρεώγραφα καὶ τοκομερίδια		» 9,492,891.05	
Συμμετοχαὶ εἰς ἐπιχειρήσεις		» 5,267,088.60	
ὑποκαταστήματα		» 3,015,866.32	
Κτήματα Τραπεζῆς		» 4,861,125.46	
Ἐγκαταστάσεις, ἐπιπλα, χρηματοκιβώτια κτλ.		» 1,210,125.08	
		<u>Δρ. 312,704,799.25</u>	

ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ

Κεφάλαιον Ἑταιρικῶν	Δρ. 50,000,000.—	
Κεφάλαιον τακτικῶν Ἀποθεματικῶν	» 5,480,000.—	
Ἀποθεματικῶν Προνοίας	» 5,000,000.—	
Καταθέσεις ὄψεως	Δρ. 58,136,814.39	» 162,309,508.27
» προθεσμίας	» 53,719,094.80	
» πολυτετεῖς καὶ μὲ προειδοποίησιν	» 31,735,167.72	
Ταμειυτήριον	» 18,718,431.36	
Τρέχοντες λ)σμοὶ πιστωτικοὶ		» 22,183,595.57
Ἐξωτερικοὶ λ)σμοὶ		» 46,442,738.03
Προσωρινοὶ λ)σμοὶ καὶ διάφορα		» 21,288,957.38
		<u>Δρ. 312,704,799.25</u>

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς
Z. K. MATSAS

Ὁ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς
Φ. Η. ΟΙΚΟΝΟΜΟΙ

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν ἐκτελεῖ πᾶσαν τραπεζικὴν ἐργασίαν, ἥτοι: Προεξοφλήσεις ἐμπορικῶν γραμματιῶν καὶ συναλλαγματικῶν, Προκαταβολὰς ἐπὶ χρεωγράφων καὶ ἐμπροσθέντων, εἰσπράξεις τοκομεριδίων παντὸς εἶδους χρεωγράφων, φορτωτικῶν, συναλλαγματικῶν, γραμματιῶν ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ. Ἐκτελεῖ χρηματιστικὰς ἐντολάς. Ἐκδίδει ἐπιταγὰς, πιστωτικὰς ἐπιστ. λὰς καὶ τηλεγραφικὰς ἐντολάς πληρωμῶν ἐν τε τῷ ἐσωτερικῷ καὶ τῷ ἐξωτερικῷ. Ἀνοίγει τρέχοντας λ)σμοὺς ἠγγυημένους. Δέχεται καταθέσεις χρεωγράφων πρὸς φύλαξιν ἀντὶ ἐλαχίστων δικαιωμάτων καὶ ἐνοικιάζει διαμερίσματα χρηματοκιβωτίων διαφόρων διαστάσεων ὑπὸ δρους λίαν εὐνοϊκοῦς διὰ τὸ κοινόν.

Ἡ Τράπεζα Ἀθηνῶν δέχεται καταθέσεις εἰς τραπεζογραμμάτια, εἰς χρυσὸν καὶ εἰς ἐπιταγὰς (chèques) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑπὸ δρους λίαν εὐνοϊκοῦς.

Αἱ εἰς χρυσὸν καταθέσεις εἶναι ἀποδοτέαι, εἰς δ νόμισμα ἐνηργήθησαν, αἱ δὲ εἰς ἐπιταγὰς (chèques) ὁμοίως ἀποδίδονται δι' ἐπιταγῶν (chèques) τῆς Τραπεζῆς ἐπὶ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ ἀνταποκριτῶν τῆς. Οἱ δεδουλευμένοι τόκοι πληρώνονται καθ' ἑξαμηνίαν ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰανουαρίου καὶ ἀπὸ τῆς πρώτης Ἰουλίου ἐκάστου ἔτους. — Ταμειυτήριον μὲ ἰδιαιτέραν ὑπηρεσίαν λειτουργεῖ καθ' ἑκάστην.